12 OLDAL ✱ ÁRA 1½ DINÁR

Poštarina plaćena!

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam | Subotica, SZOMBAT 1925 május 9. | 124. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8—58. .·. Szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Irodalom és politika

Egyik jugoszláviai magyar iró regényét egyszerre két budapesti lap is közli folytatásokban. Ez a szokatlan megbecsülés, ez a kivételes siker nem arra mutat, hogy nincs vajdasági iró. Miért nincs hát itt magyar irodalmi élet?

Kassán most alakult ujjá a Kazinczy-társaság s a társaság vezetői, méltóan a nagy harcoshoz és nagy apostolhoz, maguk köré gyüjtötték össze Csehszlovákia valamennyi magyar iróját. Százhusz magyar irót választottak meg egyszerre a Kazinczy-társaság tagjává s minden remény meg van arra, hogy ez az irodalmi század ki fogja harcolni azokat az eredményeket, amiket az ellenséges közönnyel szemben *kedvezőtlen terepviszonyok* mellett feladatul állitott elébük a magyar kultura. Kassán azonban nemcsak az irók egyesületét alakitják meg, hanem az olvasók egyesületét is. Az élő kulturát csak a, közkincsek gazdagitják. Mit ér a legszebb regény, ha iróasztal fiókjában várja megjelenését, mit érnek a legszebb versek, ha nincs, ki hallgasson a dalnokra? Kassán most egy hatszáz tagból álló társaság megalakitásán fáradoznak, olyan hatszáz olvasót, akik kötelezik magukat arra, hogy az irodalmi társaság kiadásában évenkint megjelenő hat könyvet megveszik, illetőleg a társaság tagjai tagsági dij fejében évenkint hat magyar könyvet kapnak. Hatszáz eladott példány már biztositja az előállitási költségek megtérülését. Hatszáz eladott példány után az irónak már nem kell attól a kockázattól rettegnie, hogy kilábolhatatlan adósságokba veri magát, ha arra gondol, hogy könyvvel ajándékozza meg népét. Hatszáz eladott példány még nem ad egy feketekávéra valót, de már biztositja a deficitmentességet. S mivel az irói tiszteletdij létminimuma: a ráfizetéstől való mentesülés, hatszáz vevő már biztosithatja a könyvek megjelenését és életre hivhatja — az irodalmat.

Nálunk még nem annyira tisztult a közélet atmoszférája, hogy csak a magunk hibájának tudjuk be irodalmi életünk aléltságát. A mi politikai életünk eddig jóformán csak azt az eredményt érte el, hogy bizalmatlanságot keltett minden magyar üggyel szemben. Kormányhatósági tilalom akadályába ütköztek azok a kezdeményezők, akik az irodalmi társaság megalakitásán fáradoztak. Mi természetesen a legnagyobb mértékben helytelennek tartjuk azt a politikát, mely a magyarság kulturális törekvéseit a politikai mozgalom által keltett és szitott bizalmatlanság által preokkupáltan itéli meg. A mi megitélésünk szerint még az a kormányzati rendszer is, mely a magyarság eddigi politikai küzdelmének irányát és módszeret perhorreszkálja, a saját céljait is jobban szolgálná, ha maga nyitná fel a sorompót, ha maga segitene elháritani az akadályokat a tisztán kulturális mozgalmak előtt. Mert ha a kulturális akciók számára sem adnak szabadságot, akkor azt a látszatot keltik, hogy nemcsak a magyarság eddigi politikai küzdelmét s a küzdelem eszközeit nem tudják összeegyeztetni az állampolgári hüség és loyalitás *saját értelmezésű* követelményeivel, hanem a magyarság minden, a politikától messzeeső megmozdulását is meg akarják akadályozni. Ezt a látszatot — az a meggyőződésünk — nem lenne nehéz kihasználni a magyar kulturtörekvések számára. Ehhez azonban az szükséges, hogy a kezdeményezők a politikai szereplésükkel keltett bizalmatlanságot tartsák távol a kulturális törekvések minden megnyilatkozásától. Mert addig, amig a magyar párt egyik tagja kéri a magyar irodalmi társaság alapszabályainak jóváhagyását s amig a magyar párt másik exponált tagja kér engedélyt Jókai—Mikics ünnepség tartására, addig az engedélyek megtagadásáért nemcsak a kormányzati szellemet s nemcsak az intézkedő hatóságokat lehet okolni.

El kell kezdeni az épités munkáját. El kell oszlatni a bizalmatlanságnak viharfelhőit, melyeket a politika harcai idéztek fel. Amit meg tudtak csinálni Kolozsváron, amit meg tudnak csinálni Kassán, azt meg tudjuk csinálni itt is. S amikor nem lát bünt a bukaresti kormány s nem lát illoyalitást Prága, azt meg fogja engedni a beogradi kormány is.

Igazolni fogják a vitás horvát mandátumokat

Szombaton ér véget az ankétbizottság munkája

Két és fél óráig tartott Janjics tanácskozása Radics Istvánnal

Zagrebből jelentik: *Radics* István és *Janjics* Vojiszláv találkozását a zagrebi törvényszék 45. számu hivatalszobájában eredetileg a legnagyobb titoktartással akarták rendezni és csak az ujságirók valóságos detektivmunkájának eredménye, hogy a vizsgálati fogságban lévő parasztvezér és a miniszterelnök bizalmasa közti találkozásról értesült a közvélemény. Mindazok a politikusok, akik a tárgyalásban résztvettek: *Janjics, Nikics, Kovacsevics* és *Radics* Pavle egyformán igyekeztek elterelni az ujságirók figyelmét a történtekről és *Körbler* vizsgálóbiró is állhatatosan tagadta, hogy hivatalában valamilyen politikai tanácskozás lett volna. Igy például *Radics* Pavle, amikor kijött a vizsgálóbiró szobájából, a nagy meglepetésére ott álldogáló ujságirókat szokása ellenére felszólitotta, hogy menjenek vele, majd ő interjut ad nekik. Az ujságirók minden eshetőségre készen két posztot hagytak a 45. szoba előtt, a többiek is, akik Radiccsal mentek, hamarosan visszatértek — interju nélkül. Nemsokára elhagyta a szobát *Nikics* Nikola parasztpárti képviselő, aki feltünő előzékenységgel meghivta az ujságirókat az egyik vendéglőbe ebédre. A meghivást senkisem fogadta el és igy az ujságirók, akik délelőtt tiz órakor látták belemenni Janjics Vojiszlávot a 45. szobába, végre délután félegykor láthatták távozni is és megállapithatták, hogy Janjics kerek két és fél órát töltött együtt Radics Istvánnal. Innen Janjics az ankétbizottság ülésére ment, ahol aláirta a jegyzőkönyvet.

Miután igy letagadhatatlanná vált a találkozás ténye, az összes illetékes politikusok, akikhez az ujságirók információért fordultak, nagy igyekezettel bizonyitották, hogy Janjics és Radics nem politikáról tárgyaltak, hanem Janjics csupán a régi személyes barátság alapján látogatta meg Radicsot.

„Meg kell valósulni a megegyezésnek...“

Janjics Vojiszláv egyébként a *Prpics* Milánnál rendezett bankett után a következő nyilatkozatot tette a lapok tudósitói előtt:

— *Meg kell valósulni a megegyezésnek és legyenek megegyőződve, hogy ez meg is lesz. Hihetetlen és érthetetlen volna, ha a szerb-horvát nemzet nem venné át a Balkánon azt a szerepet, amelyre hivatva van.*

Radics István az ankétbizottság működéséhez fűzött reményeire vonatkozólag hozzáintézett kérdésre kijelentette:

— *Meggyőződésem, hogy az ankét alá bocsájtott parasztpárti mandátumokat verifikálni fogják.*

Dr. *Angyelinovics* Grga, a bizottság demokratapárti tagja kijelentette, hogy *az ankétbizottság munkája szombaton véget ér.* Ez a munka tisztára formalitás, mert Radics Pavle deklarációja és a parasztpárt legutóbbi *határozata* után nincs szükség vizsgálatra. A horvát köztársasági parasztpárt többé — nincs, csak horvát parasztpárt van.

Általában bizonyosra veszik, hogy valamennyi horvát mandátum igazolását fogja inditványozni a bizottság. Hir szerint az ankétbizottság, ha formaképen szükségesnek mutatkozik, *Radics* Istvánt is *ki fogja hallgatni.*

A zagrebi tanácskozások hatása

A politikai körök legnagyobb érdeklődése természetesen Zagreb felé fordul. Beogradban vegyes hatást keltettek a Radics Istvánnal folytatott tárgyalásokról szóló hirek. Pribicsevicsék igyekeznek elgáncsolni a Zagrebban folyó tárgyalásokat és olyan hireket terjesztenek, hogy a radikálisok bizalmatlanul nézik és nem helyeslik a *Markovics* Lázár és *Janjics* Voja által kezdeményezett tárgyalásokat, sőt azt állitják, hogy e tanácskozásokat a radikális-párt előzetes hozzájárulása nélkül kezdték.

Azok a radikális-párti politikusok, akikkel a *Bácsmegyei Napló* munkatársának alkalma volt erről a kérdésről beszélni, nem erősitették meg a független demokrata sajtó állitásait, sőt kedvező eredményt várnak a zagrebi tanácskozásoktól és *azt szeretnék, ha ezek a tárgyalások mielőbb sikerrel befejeződnének.*

Az ellenzéki körök véleményéről ma nagyon nehéz Beogradban képet alkotni, mert a klerikálisok és muzulmánok vezetői közül senki sem tartózkodik Beogradban, a demokraták pedig nagyon rezerváltan viselkednek a radikálisok és Radicsék közötti megegyezés kérdésében és semmiféle nyilatkozattal nem akarják befolyásolni a tanácskozásokat.

Pribicsevics a királynál

Pasics miniszterelnök pénteken elhagyta a betegszobát és délelőtt megjelent a miniszterelnökségen. Felgyógyult a parlament elnöke, *Trifkovics* Markó is, aki szintén megjelent hivatalában. A miniszterelnök felgyógyulása ellenére a kormány nem tartott még pénteken sem minisztertanácsot. A kormányelnököt azonban a miniszterelnökségen a kabinet több tagja felkereste, köztük *Pribicsevics* Szvetozár, akivel *Pasics* hosszabb megbeszélést tartott a politikai helyzetről. Meglátogatta a miniszterelnököt *Trifunovics* Miso vallásügyi miniszter és *Jovanovics* Ljuba, a törvényhozó bizottság elnöke, valamint *Trifkovics* Márkó, a parlament elnöke is, akivel a parlament to-

vábbi munkaprogramjáról folytatott Pasics megbeszéléseket.

Politikai körökben azt várták, hogy a felgyógyult miniszterelnök audiencián jelenik meg az udvarban, kihallgatása azonban elmaradt. A király pénteken csak *Pribicsevics* Szvetozár és *Zserjav* minisztereket fogadta.

Pasics a délután folyamán hosszabb autósétát tett a Beograd környéki hegyekben.

A demokrata klub ülése

A parlament bizottságai közül pénteken egyedül az ügyészekről szóló törvényjavaslat letárgyalására kiküldött bizottság tartott ülést, amelyen Lukinics Edo igazságügyminiszter rövid beszédben ismertette a javaslatot. A bizottság a vitát elhalasztotta.

A pártklubok közül csak a demokrata klub tartott ülést, amelyen a politikai helyzetet és belső pártügyeket tárgyalták le.

Egy évi börtönre itélték

a suboticai törvényszék volt irodaigazgatóját

A jogtalanul kiadott birói letét

A szuboticai rendőrség még 1923-ban nyomozást inditott *Friedmann* Dezső szuboticai ékszerész ellen, mert azzal gyanusitották, hogy aranycsempészést folytat. Az ügyészi vád szerint *Friedmann* Dezső a nyomozás folyamán 150.000 dinárral meg akarta vesztegetni az ellene eljáró rendőrkapitányt, aki szinleg belement Friedmann ajánlatába, de amikor Friedmann a pénzt leolvasta, az előkerülő detektivek letartóztatták a vesztegető ékszerészt.

A rendőrség a 150.000 dinárt átküldte az ügyészségnek, amely birói letétként kezelte az összeget. Friedmannt a szuboticai ügyészség közhivatalnok megvesztegetésével vádolta meg, de a szuboticai törvényszék *felmentette*. Mint hogy az ügyész a felmentő itélet ellen felebbezett, a letétet az itélet jogerőre emelkedéséig nem lehetett kiadni.

Csebzsenin Lázár, a szuboticai törvényszék irodaigazgatója 1924 május hó 27-én anélkül, hogy utasitást kapott volna, a 150.000 dinár letétet kiadta *Friedmann* Dezsőnek, akit közben Jugoszláviából kiutasitottak.

A szuboticai ügyészség a letétben levő pénz jogtalan kiadása miatt vádat emelt Csebzsenin ellen, akit a szuboticai törvényszék emiatt *egy havi fogházra itélt*.

Az ügyész felebbezése folytán a novisadi felebbviteli biróság pénteken tárgyalta a bünügyet és *Csebzsenin* büntetését *egy évi börtönre* emelte fel. A vádlott és védője semmiségi panaszt jelentett be.

Változások a bácskai és baranyai jegyzői karban

A belügyminiszter aláirta a jegyzők kinevezéséről, felmentéséről és nyugdijazásáról szóló rendeletet

Beogradból jelentik: A belügyminiszter pénteken aláirta a bácskai és baranyai jegyzők kinevezéséről, felmentéséről és nyugdijazásáról szóló rendeletet. A bánáti jegyzők kinevezése, mely még nem történt meg, csak a jövő héten várható. A rendelet értelmében a bácskai és baranyai jegyzői karban a következő változások állottak be:

Nyugdijazták: Ivanics Izidort (Krnyaja), *Bödöni* Gyulát (Filipovo), *Stefanovics* Kosztát (Parabuty), *Krstics* Szvetozárt (Bácska-Palánka), akit ezzel egyidejüleg a becskereki vármegyéhez árvaszéki ülnökké neveztek ki, *Nikolics* Bozsidart (Petrovoszelo), *Nikolics* Milánt (Bácska-Topola), Dungyerszki Ferencet (Kupusina), *Beljinac* Bogdánt (Despot-Szveti-Ivan) és *Csudics* Dusánt (Bajmok).

Fölmentették állásuktól: Gavanski Tódort (Horgos), Stankovics Vojiszlávot (Pélmonostor), *Jurisics* Andriját (Csonoplja), akit egyidejüleg Petrovaradinra rendőrkapitánynak neveztek ki, *Rakics* Dusánt (Martonos), *Pavlovics* Szávát (Kulpin), akit egyidejüleg Bajmokra aljegyzőnek neveztek ki. *Gojkovics* Vladimirt (Topolje), akit Bezdánba aljegyzőnek neveztek ki.

Áthelyezések: Vojnovics Milánt Veprovácról Ruski-Krsturra, *Szencsanin* Zsivojint Ruski-Krsturról Kátyra, *Tapavica* Emilt Kátyról Palánkára, *Kiss* Gyula temerini közigazgatási jegyzőt Temerinre adóügyi jegyzőnek, *Csicsulics* Jovánt Nove-Sóvéról Jarakra, *Andics* Petárt Rumenkáról Sztarifutokra, *Vájics* Milán Pivnicéről Deronyára, *Jablanovics* Boriszlávot Deronyáról Kupuszinára, *Pejics* Milost Selendáról Odzsacira, *Tesics* Dimitrijet Odzsaciról Filipovora, *Tuturov* Miladint Bregről Csonopljára, *Protics-Bakalovics* Lázárt Sztari-Futakról Bregre, *Iskruljev* Tosót Mosorinról Bácska-Petrovoszelóra, *Tatics* Sándort Lugról Horgosra, *Pavkovics* Györgyöt Dárdáról Lugra.

Megerősitették állásaikban: Bogdanovics Lukácsot (Cservenka) és Bosnyák Szimot (Lucs).

Ujból kinevezték: Krnyájara *Csulics* Zsvesdán volt cservenkai jegyzőt, Veprovácra Csávosi Lajost, Novi-Vrbaszra *Ivánics* Szvetozárt, Martonosra *Marjanov* Milán volt sztari-vrbaszi jegyzőt.

Uj jegyzőket neveztek ki

Gyurgyevóra *Vojnov* Koszta volt botosi adóügyi jegyzőt, Pivnicére *Milojevics* Zsiván szuboticai tisztviselőt, Szelencsára *Cselics* Omér volt aljegyzőt, Parabutyra *Risztics* Brankó belügyminisztériumi titkárt, Mosorinra *Voletin* Zsiván eddigi aljegyzőt, Vilovóra *Miskovics* Petar volt aljegyzőt, B. Monostorra *Petrovics* Nikola volt jegyzőt, Despotszentiványra *Minics* Szvetozár beogradi agrármérnököt, Kulpinra *Milosevics* Petar volt glozsáni jegyzőt, Bajmokra *Lazarevics* Alexander sztaribecsei szolgabirót, Bács-Topolára *Ribarov* Vladimir szentai városi főjegyzőt, Temerinre *Oberknezsevics* Száva noviszadi hivatalnokot, a baranyai Topoljére *Nedics* Vinkó bezdáni hajózási tisztviselőt, Dárdára *Kosztics* Braniszláv adótisztviselőt, Bezdánra *Hilpert* József topoljei aljegyzőt, Lugra *Bakonjac* Szveta aljegyzőt.

Letartóztatták

a japán nacionalisták vezérét

Gyilkosokat bérelt föl a miniszterelnök ellen

Tokióból jelentik: A kormány tagjai ellen tervezett összeesküvést a rendőrség teljes részletességgel földeritette és megállapitotta, hogy az összeesküvők *Kato* miniszterelnököt, továbbá a belügyminisztert és az igazságügyminisztert akarták meggyilkolni.

A merényletet fölbérelt orgyilkosoknak kellett volna elkövetni. A nyomozás szálai a nacionalista konzervativ párt köztiszteletben álló, ősz vezéréhez, *Uhidai*-hoz vezettek, akit — minthogy a tervbevett gyilkosságoknak kétségtelenül ő volt az értelmi szerzője — csütörtökön letartóztattak két párthivével együtt.

Uhidai kihallgatása alkalmával beismerte, hogy a miniszterelnököt meg akarta gyilkoltatni.

— Igy akartam tiltakozni — mondotta vallomásában — az általános választójog ellen, amelyet a miniszterelnök nemrég bevezetett és amely meggyőződésem szerint Japán pusztulását jelenti.

TUDJA-E...?

TUDJA-E, hogy milyen volt Napoleon a valóságban? Egy hadvezér pongyolában.

Láttuk öt *Shaw szindarabjában* kócosan, mint erőszakos gyereket, levetköztetve egészen pőrére, minden regényesség nélkül, de a valódi, megrázóan igazi Napoleont most ösmerjük meg abból az öt leveléből, melyet ujabban fedeztek föl. Ezeket a hadvezér feleségéhez, Josephinehez intézte s minden nagyhanguságuk, szinpadiasságuk ellenére is egy gyötrődő szerelmes rettenetes tusakodása tárul föl bennük.

Egy helyütt ezt irja:

— Lehetetlen gyöngébbnek, megalázottabbnak lenni.

Majd ezt kérdi:

— Micsoda hát a te furcsa hatalmad, páratlan Josephine?

Három levelet meg is cimez: kettőt *Bonaparte polgártársnőnek*, az utolsót *Bonapartenének*. Mindegyikben egy gyanakvó, elégedetlen férj beszél. Felesége nem akart utána menni.

— Te sohasem szerettél — irja Napoleon (és nem teszi hozzá — engem).

A levelek — ez az érdekes, — oly lelkiállapotban szülemlettek, hogy a *mai* franciaság bálványa, a legelső hadvezér, a legnagyobb császár, gyakran elvéti a helyesirást is, nyelvtani hibákat követ el.

— Arra számitottam — irja —, hogy 13-án Milanóban leszel és még mindig Párisban vagy. Magamba szállok. Elfojtok egy oly érzelmet, mely nem méltó hozzám s ha a dicsőség *nem* elegendő boldogságomhoz, alkalmat ad arra, hogy meghaljak, halhatatlan legyek. Ami téged illet, ne legyen gyülöletes az emlékem. Szerencsétlenségem az, hogy oly kevéssé ismertelek téged. A te szerencsétlenséged pedig az, hogy *ugy itéltél meg engem*, mint a téged környező férfiakat. Szivem sohasem érzett semmi közönségest. Eltiltotta magát a szerelemtől. Te korlátlan szenvedélyt támasztottál benne, oly részegséget, mely szivemet megalázza. Lelkemben előbb gondoltam reád, mint az *egész* természetre. Szeszélyed számomra szent törvény volt. Egyetlen boldogságom az, hogy láthatlak. Szép vagy, bájos vagy. Arcodra kiül édes, égi lelked. Mindent tebenned imádtam. Ha gyermetegebb, fiatalabb lettél volna, kevésbé szerettelek volna. Minden tetszett tebenned, hibáid emléke is, s az a lesujtó jelenet is mely tizenöt nappal megelőzte házasságunkat. Az volt az erény, amit te tettél. A becsület, ami neked tetszett, a dicsőség is csak azért vonzott, mert kellemes volt neked, hizelgett önszeretednek. Arcképedet mindig szivemen viseltem. Nem mult el egyetlen nap sem, egyetlen óra sem, *hogy meg ne néztem*, csókokkal nem borítottam volna. Te azonban hat hónapig nálam hagytad az *én* arcképemet, nem kérted vissza. Mindent észre vettem. Ha igy haladnék, csak téged szeretnélek és ezt a szerepet igazán nem tudom vállalni.

— Josephine, te boldoggá tettél volna egy kevéssé különös embert, te boldogtalanná tettél engem, kimondom. Éreztem ezt, mikor lelkemet odaadtam, mikor a te lelked minden nap inkább korlátlan urrá lett fölöttem, rabbá téve minden érzékem. Kegyetlen, miért keltettél bennem reményt oly érzésre, melyet te nem éreztél? De a szemrehányás nem méltó hozzám. *Én* sohasem hittem a boldogságban. Minden áldott nap a halál röpköd körüttem. Hát érdemes az életért ennyi hü-hót csinálni? Isten veled, Josephine. Maradj Párisban. Ne irj többet nekem, tiszteld legalább számüzetésemet. Ezer tőr szurja *át szivem*, ne verd belé még jobban a tőröket. Isten veled, boldogságom, élet, mindaz, ami volt *számomra a földön!*...

Napoleon ezt a hangoskodó levelet nem irta alá. Másik levele abból az időből kelteződött, mikor Josephine betegen feküdt s három orvos forgolódott körötte:

— Talán többé nem is vagy! Az élet olyan megvetendő, *de szomoru lelkem* attól fél, hogy a halál után sem találkozom veled. És nem tudok hozzászokni ahhoz a gondolathoz, hogy ne lássalak viszont. Az a nap, amikor tudni fogom, hogy Josephine nincs többé, megszünök élni. Semmi kötelesség, semmi rang nem köt *többé majd a földhöz*. Az emberek oly megvetendők. Csak te tüntetted el előttem az emberi élet gyalázatát. Minden szenvedés gyötör, minden előérzet lesujt. Semmi sem szabadit meg e fájdalmas megaányosságtól s attól a kigyótól, mely harapja lelkem. Mindenek előtt arra van szükségem, hogy megbocsásd azokat a bolond leveleket, melyeket irtam. Ha jól olvasod őket, meglátod, hogy izzó szerelem folytán tévelyedtem el. Szükségem van megbizonyosodni, hogy nem vagy veszélyben. Kedvesem, csak az egészségeddel törődj, csak nyugalmadra gondolj. Te finom vagy, gyönge, beteg. Ez az évszak *forró*, az utazás hosszu, az istenre kérlek, ne kockáztasd drága életed. Bármily rövid is az élet, *majd csak* elmulik ez a három hónap. Három hónap anélkül, hogy látnálak. Reszketek, kedvesem, gondolatom nem merem a jövőre irányitani. Minden borzasztó s az egyetlen *remény*ség, mely megnyugtatna, hiányzik. Nem hiszek a lélek halhatatlanságában. Ha te meghalsz, *én* is meghalok azonnal, de a kétségbeesés, a megsemmisülés halálával...

Egy harmadik levelében az olasz nők kacérságát ecseteli, de aztán nyomban féltékeny férj válik belőle, szemrehányásokkal illeti feleségét:

— Őszintén beszélek s a szivem összeszorul. Azt mondták, hogy a fiatal *Colincourt* délelőtt tizenegy órakor meglátogatott téged s te csak egy órakor keltél fel az ágyból. *Colincourt* a hugáról és édes anyjáról beszélt veled. Illendőbb időt kellett volna választani. A *forróság* rettenetes. *Lelkem izzik*. Kezdem azt hinni, hogy aki bölcs akar maradni s egészséges, annak *nem szabad* éreznie, nem szabad magát átadnia annak a boldogságnak, hogy téged ismerjen, imádandó Josephine. Leveleid hidegek. Szived melegét nem nekem adod. Az ördögit, férj vagyok, hát másnak kell lenni a szeretődnek. Ez a világ *rendje*. Jaj *annak*, aki azt mondaná, hogy te szeretted őt. De lásd, féltékenykedem. Istenem, nem tudom ki vagyok, de azt tudom, hogy nélküled nincs számomra se boldogság, se élet. *Nélküled*, — érted? Vagyis te kellesz egészen. Ha van egy érzés szivedben, *mely nem egészen az enyém*, ha csak egyetlen érzés van, melyet nem ismerhetek, életem meg van *mérgezve* s a lemondás egyetlen menedékem. Szeress engem, képzeletben ezer csókot küldök és minden szerelmemet.

R. *Bury*, ki e leveleket ismerteti, igy jellemzi:

— Mintha egy szárnysegédjét hivná vissza, *miután megdorgálta*. Igazi napoleoni irás.

K. D.

KISEBBSÉGI ÉLET

A szászok lapja, a *Kronstädter Zeitung*, Anghelescu legujabb iskolajavaslatáról a következőket irja:

— Az a tény, hogy a miniszter az egyházak vezetőit fogadta, azt a látszatot keltheette volna: Anghelescu sulyt helyez arra, hogy ezt a javaslatot a kisebbségek vezetőivel egyetértésben bocsássa vitára és mintha azlett volna a szándéka, hogy a kisebbségek óhajtását tekintetbe vegye. Azonban mindenki, aki Anghelescu gondolatvilágát ismeri, eleve tisztában volt azzal, hogy a miniszter semmiképen sem lesz hajlandó önként engedmények tételére. Ha áttekintjük azt a törvényjavaslatot, melyet Anghelescu bemutatott és melyet a magyar lapok kivonatosan ismertetnek, ugy kiderül, hogy a megegyezés Anghelescu és az egyházvezetők között az abszolut lehetetlenségek körébe tartozik. Az ellentétek átivelésére nem képzelhető el hid és Anghelescu és az egyházi vezetők közötti szakadás, ha a társadalmi formák tekintetében durván is történt, *teljesen elkerülhetetlen volt.* Ennek a törvényjavaslatnak már a cime is kihivás: Törvényjavaslat a magánoktatásról, amellyel Anghelescu azt akarja mondani, hogy a felekezeti iskolákat csak magánintézetekként hajlandó elismerni.

*

A szentjobi apát kinevezése körül éles sajtóharc indult meg Erdélyben. A magyar lapok elkeseredett hangon irnak arról, hogy Bielik, a nagyváradi apostoli kormányzó, a tisztán magyar tradiciójú apátság élére nem magyar szerzetest, hanem a román dr. Pop József kultuszminiszteri generál subdirektort nevezte ki. Az *Ellenzék* a kinevezés hirét közölvén, megjegyzi, hogy a százados gyakorlattal való szakitás méltán kelti azt a feltevést, hogy ez a mostani kinevezés a kormány nyomására történt. Pedig a kormánynak — irja tovább — éppen ebben az esetben nemcsak hogy nem lett volna szabad befolyását érvényesiteni, hanem ellenkezőleg még oda kellett volna hatnia mindenáron, hogy ez a kinevezés meg ne történjen, hacsak azt a gyanut nem akarja kelteni, hogy nacionalizáló törekvéseit az itteni római katholikus egyházra is ki akarja terjeszteni. Hiszen ezen a nyomon haladva, az itteni római katholikus egyházfői állásokat is sorban nem magyar származásu egyéneknek lehet juttatni, hacsak azok az egyházjogi feltételeknek megfelelnek. Nyilvánvaló, hogy ilyen módon aztán a kormány olyan nagy befolyást nyerne az egyházban, aminővel különben egyáltalán nem rendelkezhetne. Persze az ismét más kérdés, hogy a hivek mit szólnának hozzá és az ezek körében nyert befolyás helyett nem a vallási élet felbukása lenne-e a szomoru eredmény.

*

A rozsnyói keresztényszocialistapárt most tartott közgyülésén élesen állást foglalt a Leiley-csoport ellen. A közgyülés ebben a kérdésben határozatot hozott, amelyben rámutatott arra, hogy a rozsnyói keresztényszocialistapárt kinos megdöbbenéssel vett tudomást arról a szomoru tényről, hogy az ideális célokra, a közélet minden terén a szeplőtlen tisztaságra törekvő keresztényszocialistapárt kebelében, a vezetésre hivatottak táborában akadtak egyének, kik a *krisztusi gondolat s az eszményi törekvések leple alatt önös céloknak szolgáltak és saját kezükre dolgoztak* és immár ország-világ előtt nyilvános visszaéléseik dacára sem akartak a tettek mezejéről eltünni, hanem a realpolitika hangzatos jelszavaival próbálják összetoborzott közgyüléseiken a hajtik esett tátongó sebeket bizalmi nyilatkozatok szépséglajstromával bekarni, — de époly örömmel és megnyugvással látja, hogy az igazi vezérségre hivatott és a közéletben szeplőtlen multtal, nagy hüséggel dolgozó ker. szoc. párt nagyjai meginditották a tisztulás folyamatát és nagy erélyel követelik a párt jó hirét veszélyeztető elemeknek a csatatérről való elvonulását.

*

Az állam mint nyelvmester cimmel a »Kassai Napló« a következőket irja: Csak nemrégiben egy miniszteri rendelet a német abc-t egy uj betüvel akarta gazdagitani: kimondta, hogy a csehszlovák köztársaság nevét németül nem Tschechoslovakainak, hanem kalapos C-vel Čehoslovakei-nek kell irni. Kényszeriteni akarták tehát a német nyelvet arra, hogy vegye fel betüi közé azt a č betüt, melyet a németek tsch-vel helyettesitenek. A dolog nem sikerült, mert még a hivatalos lapok is németesen irják a szót mai napig. Most, hir szerint, a kis Kárpátoroszország nevét akarják ugy megállapitani, hogy azt minden nyelven egyformán lehessen és kelljen használni. Podkarpatska-Russ, volna mostanáig; de azt mondják, nem igen hajlitható és illeszkedő a név, akárcsak a nép maga, meg kellene tehát egy kicsit regulázni.

A bolgár külügyminiszter nem kapott beutazási engedélyt Franciaországba

A szövetségesek nem tárgyalnak Kalfoffal a bolgár hadsereg létszámának további felemeléséről

Beogradból jelentik: *Kalfoff* bolgár külügyminiszter nyugateurópai utazásával kapcsolatban, azonnal Beogradból való elutazása után a legellentmondóbb hirek terjedtek el. Beogradban ugy tudják, hogy *a franciák megtagadták Kalfofftól a vizumot* és ezért Olaszországban vagy Svájcban fogja bevárni, hogy megkapja-e a beutazási engedélyt Franciaországba.

A *Vreme* munkatársa ebben az ügyben kérdést intézett *Grenard* beogradi francia követhez, aki a következőket mondotta:

— *Kalfoff urnak valóban nincsen francia vizuma* és azt Olaszországban vagy Bernben kell majd bevárnia. Amennyire én informálva vagyok, *a francia kormány teljes egyetértésben Angliával és Olaszországgal szigoruan tartani fogja magát a nagykövetek tanácsának határozatához és semmiesetre se fog tárgyalásba bocsátkozni Kalfoffal sem a sorozás kérdésében, sem pedig a 10.000 önkéntes szolgálati idejének meghosszabbitásáról,* akiknek behivását a nagykövetek tanácsa engedélyezte. Párisban valószinüleg az a kormánykörök benyomása, hogy *Kalfoff* ur külföldi utján kiakarja eszközölni, hogy *Bulgáriának engedjék meg a tizezer önkéntes szolgálati idejének május 31-ikén tul való meghosszabbitását* és ezzel egyidejüleg a bolgár külügyminiszter *tervezetet akar átnyujtani uj bolgár hadsereg létesitéséről, általános védkötelezettség alapján.* Lehet, hogy Kalfoff ur épen ezért nem kapott francia vizumot Szófiában és tény, hogy Beogradból is francia vizum nélkül utazott tovább.

Ugyancsak a *Vreme* megállapitja azt is, hogy Kalfoff, bolgár külügyminisztert jelenleg kellemetlen idegennek tekintenék Párisban.

A kisantant-konferencia előtt

Duca román külügyminiszter a szőnyegrekerülő kérdésekről

Prágából jelentik: *Benes* lapja, a *Ceske Slovo* a kisantant konferenciával kapcsolatban rendkivül érdekes vezércikket közöl. Eszerint *a kisantant-konferencián nem fognak azzal foglalkozni, hogy a kisantant kötelékébe ujabb államokat vegyenek fel.* A legfontosabb pont *a garanciapaktumra* vonatkozó tárgyalás lesz, amelyhez Benes már elkészitette tervezetét, hogy a konferencia elé terjessze.

Tárgyalni fogják ezenkivül *Németország mai helyzetét, Hindenburg megválasztását* s a megválasztás folytán bekövetkezhető eseményeket, valamint *az Ausztriához való viszonyt.* Benes le fogja szegezni, hogy Csehszlovákia teljes mértékben *ragaszkodik a békeszerződések pontjaihoz* és valószinü, hogy ehhez az álláspontoz a kisantant többi államait is megnyeri.

A tárgysorozaton szerepel *több magyar kérdés is,* igy elsősorban a *felsőházról szóló törvény. Benes állást fog foglalni az ellen, hogy Magyarországon a Habsburg-ház tagjai a felsőház tagjai lehessenek.* Ezenkivül szó fog kerülni a magyar költségvetésről és a *magyar fegyverkezésről is.* Tárgyalni fognak a lengyel-csehszlovák szerződésről és a bolgár eseményekről.

Benes német nyelvü hivatalos lapja, a *Prager Presse* körülbelül ugyanazt irja s cikke végén a következőket jegyzi meg: Csehszlovákia magától értetődően tájékoztatni fogja szövetségeseit a csehszlovák-lengyel egyezményről és bizonyos, hogy a kisantant többi állama ezt az egyezményt megelégedéssel fogadja. *Lengyelország nem lesz képviselve az értekezleten,* ez azonban távolról sem jelenti azt, hogy a kisantanttal ne müködnék közre abban a formában, mint a hogy az 1922-ben és 1923-ban történt. A szovjet elismerése tekintetében a kisantant államainak szabad kezük lesz.

A Habsburg-kérdés Magyarország belügye

Bukarestből jelentik: *Averescu* tábornok napok óta tárgyalásokat folytat *Marghilomannal.* A tárgyalások célja a kettejük vezetése alatt álló pártok egyesitése. A *Lupta* jelentése szerint *a két pártvezér e tárgyalások során a Habsburgoknak Magyarország trónjára való visszatérésének a kérdésével is foglalkozott és megállapitotta, hogy ez tisztán Magyarország belső ügye, amely Romániát egyáltalában nem érdekli.*

A Temps a bukaresti konferenciáról

Párisból jelentik: A francia sajtó foglalkozik a kisantant bukaresti konferenciájának programjával, a melynek a bolgár események, Hindenburg megválasztása és a Németországhoz való ausztriai csatlakozási mozgalom folytán rendkivüli politikai jelentőséget tulajdonitanak. A *Temps* vezércikkben ir a konferenciáról és a többek közt rámutat *a kisantant államai és Franciaország közti barátságos viszonyra,* a mely nemrég *Benesnek Briandhoz* intézett szerencsekivánataiban is kifejeződött.

Duca román külügyminiszter nyilatkozata a konferencia programjáról

Bukarestből jelentik: *Duca* külügyminiszter péntek délelőtt fogadta a román és a külföldi sajtó képviselőit és a következő nyilatkozatot tette előttük:

— Szokatlan ugyan, hogy a konferencia előtt adok nyilatkozatot és semmiképen sem akarnék elébe vágni a konferencia határozatainak, mégis szükségesnek tartom már eleve megakadályozni a tanácskozások olyan értelmezését, amely a tényeknek egyáltalán nem felel meg. Egyes sajtóorgánumok máris olyan hireket terjesztenek, hogy a konferencia fontos határozatokat fog hozni. Azért teszik ezt, hogy később a konferencia sikertelenségét állapithassák meg.

— Kijelentem, — folytatta Duca — hogy *Szovjetoroszország elismerésének kérdésével nem fog foglalkozni a konferencia.* Ezt a kérdést a kisantant már Beogradban rendezte olykép, hogy minden ország saját külön ügye a szovjetkormány elismerése, vagy el nem ismerése. *Nem fog foglalkozni a konferencia Görögországnak és Lengyelországnak a kisantantba való belépésével sem.*

— A konferenciának mégis megvan a maga fontossága, mert olyan kérdéseket fog megvitatni, amelyek egész Európát érdeklik. Igy *foglalkozni fog a bolgár helyzettel, a genfi jegyzőkönyvvel, a biztonsági szerződéssel, a bolsevik propagandával, Szovjetoroszországnak a Távolkelettel teremtett uj kapcsolataival, a magyar kérdéssel, amely a kisantantot legközelebbről érdekli, tekintettel az irredenta törekvések erősödésére és kielesedésére, amely különösen az SHS. királyságot és Csehszlovákiát érinti.*

— Anélkül, hogy diplomáciai indiszkréciót akarnék elkövetni — fejezte be nyilatkozatát Duca — kijelentem, hogy *nézeteink teljes összhangját fogjuk megállapithatni. A kisantant továbbra is a béke és biztonság legfontosabb támasza marad.*

A konferencia szombaton délelőtt kezdődik.

Scotus Viator tárgyalt a német párttal

Két napot töltött Pancsevón Bartmann volt képviselőnél

Pancsevóról jelentik: *Seaton Watson,* a neves nagol publicista vajdasági körutja során először Pancsevót kereste fel és ott két napot töltött dr. *Bartmann* Simon volt németpárti nemzetgyülési képviselő társaságában.

Bartmann Simont még a háboru előtti időből, amikor a magyar uralom alatt is tevékeny részt vett a német nemzetiségi mozgalomban, régi ismeretség füzi Seaton Watsonhoz. Ezért ment az angol publicista Beogradból először Pancsevóra, hogy dr. Bartmannal tárgyaljon és tőle kérjen véleményt a jugoszláviai német kisebbség helyzetéről. Dr. Bartmann Simon részletesen informálta Scotus Viatort a német nemzeti kisebbséget érintő minden kérdésről és rajta kivül több más tekintélyes német polgárral is folytatott eszmecserét.

Scotus Viator ezután annak az óhajának adott kifejezést, hogy egy tiszta német lakosságból álló községet szeretne megtekinteni. Bartmann Simon dr. ezért Franzfeld községbe kalauzolta Seaton Watsont, aki ott a község sok német lakójával folytatott hosszabb beszélgetést. Scotus Viator azután köszönetet mondott Bartmann Simonnak értékes felvilágositásaiért és kijelentette, hogy tiszta képet nyert a német kisebbség helyzetéről, majd két napi pancsevói tartózkodás után tovább folytatta utját Noviszad felé.

Közbeszólás

Kedves Barátom.

szomoruan, csüggedt fejbólintással kell igazat adnom Neked, hogy elvetődtünk, messzire vetődtünk haladástól, kulturától, uj csodák forrásától. Elvetődtünk, partra vetődtünk s életünk vonala, mely egykor hittel, bizakodással emelkedett, most laposan, iankadtan lejt álmos horizontok fölött. De azt nem tudom és nem akarom hinni, hogy teljesen elszakadtunk az »áldott viharok«-tól. Ó, nem! Ha más kapocs nem is, de az örökös, olthatatlan vágy, mely mohón szív magába minden eltévedt sugarat, minden felénkhulló csöppet, valahogy fentartja az összeköttetést. Ha lelkünk elég érzékeny távoli morajok és gyönyörök megérzésére, akkor nem hiszem, hogy végleg és valaha elveszitenők a kapcsolatot. Ha a kapcsok megszakadnak, ugy annak oka elsősorban a szeizmográfban keresendő: lelkünk érzékenysége csökkent, halottá tespedt, a közöny köpönyege kérgesedett köréje.

Belátom, hogy ez a megállapitás nem vonatkozhatik minden módositás nélkül a successiv, az időben lepergő művészetekre, melyek elmulnak, elfakulnak s melyeknek élvezése és szépsége örökké ismeretlen marad előttünk. De a térben életre keltett alkotások már megvárnak minket. Ha csak kurta időre is, de rendelkezésünkre állnak, ha messzi, vágyott városokba zarándokolunk. Aztán a betü, a hangjegy is eljut hozzánk s egy szegényes, vékony cérnaszállal odaköt a Szépnek örökkön változó eszményeihez.

Ismét igazat kell adnom Neked abban, hogy a művészetnek ritka és tökéletes megnyilvánulása kilengésekbe sodor. A lelkesedés, az ujjongás, mint majálisi gyermekzaj, telesivitja, teletölti üres, roppant lelkünket, ahová csak vendégségbe jár a remény és a szépség. Az esztétikai élvezés esztétikai értékeléssé lép elő, a Kant-féle »Einfühlung« erősebb, mint a meglátások, a felismerések, a szemlélések tárgyilagos méregetéséből eredő itélet. De ez a tultengő szubjektivitás előfordulhat más környezetben, más lelkekben is. Itéleteinket majdnem mindig befolyásolja valami, sohasem lehetünk teljesen elfogulatlanok, hiszen — mint Volkelt mondja esztétikájában — a müalkotásnak szuggessziv ereje van, mely különböző hatást gyakorol a szemlélőre. Spinozának »sub aeternitatis specie« elve roppant bizonytalan és viszonylagos. Hiába törekszünk az örökkévaló, a maradandó felé, midőn apró, egyéni, sajátos mozzanatok befolyásolják törekvéseink irányát. Spinoza mondása tehát nem lehet szabály vagy parancs, csak távoli eszmény, mely felé vezető biztos utak nincsenek. Ha pedig ezt a megállapitást elfogadjuk, ugy jogosnak ismerjük a szubjektiv, közvetlen itéletet is, mely az esztétikai élvezet formába foglalása. Már a száraz Arisztoteles, sem a tragédia mibenlétét keresi, hanem annak ránk gyakorolt hatását, szóval utat nyit a teljesen szubjektiv esztétikai értékmegállapitásnak. Plotinos csak az elragadtatásban véli felismerni a szépet. Schopenhauer két nagy megállapitása, mely szerint a tárgyban az örök eszmét, a szemlélőben pedig a tiszta, akaratnélküli »Subiekt des Erkenntnisse«-t látja, ugyancsak a szubjektiv itélet mellett tanuskodik. Ha tehát itélkezéseinket nem vezeti a *sub specie aeternitatis* hideg és messzi ideálja, ez birálható, elitélhető, de azért ez az eltávolodás nem magyarázható elszakitottságunkkal és a szétszakadt kapcsokkal, melyekben — ismétlem — nem tudok hinni.

A hudozsesztveniek tökéletesek és utólérhetetlenek — irod Te. De, ugyebár, ezzel még nem esküdtél fel Otto Brahmra? Az én irásom is az orosz szinészek tökéletességeiről beszélt, de sohasem és seholsem hangoztattam a naturalizmus örökérvényüségét. Sohasem vitattam és nem vitatom, hogy a hudozsesztveniek sziniátszása a jogos és a helyes. Hiszen tudom jól, hogy a ma szinpadának, ennek a relief- és viziószinpadnak hatalmas problémái vannak, mert az illuziókat már nem lehet tökéletesebbekké tenni. De azért biboros boldogsággal nézem Gorkijt vagy Csehovot a hudozsesztveniektől, miként szivesen ülök a Comédie Française parókaszagu csöllyéibe, ahol annyi pózzal és kecsességgel játszanak és olyan pátosszal szavalják Molière-t vagy Marivaux-t, mint XIV. Lajos idejében — pedig igazán és egyedül a moszkvai Mali Teater futurista meg dadaista előadásaira vagyok kivánesi. Szivesen hallgatom Grieg zenéjét, jóllehet tudom, hogy kedves liráia és üde romantikája már a multé és boldogan bolyongok a Louvre-ban, befejezett iskolák, tökéletessé merevedett törekvések között. Hogy igazoljam azonos álláspontomat, tavaly megjelent cikksorozatomból (Törekvések és irányok a modern müvészetben) idézek néhány sort:

»Mikor egy müvészi irány a tökéletesség állomásához ér, melyen tul már nincs ut és fejlődés, ugyanakkor már egy más irány üti fel a fejét és más uton próbálja megközeliteni az örök szépet. Az örök szép olyasvalami, mint elérhetetlen hegycsucs, melyre mindenkép fel szeretnének jutni a rajongó hegymászók. Egyszer az egyik oldalról próbálnak felkapaszkodni, de csakhamar elérnek egy pontig, melyen tul már nem lehet menni. Erre visszafordulnak és más uton próbálkoznak, de az ellentétes oldal utján is elérkeznek egy pontig, melyen tul nincs tovább. A felhőkbe ágaskodó hegyorom örökké elérhetetlen marad.« *)

Ezt a gondolatot olvastam ki a Te soraid közül is, de mint előttem idegen és ismeretlen gondolatot.

Még csak azt, hogy a hudozsesztveniek nem elvakult szolgái a naturalizmusnak. Ennek legjobb cáfolata a Medea előadása, amelyen stilizált diszletek, stilizált maszkok és a valóságtól eltávolodó rendezési törekvések voltak, ugyhogy valami vallásos, dionizikus áhitat lengett a szinen és a nézőközönség felett.

Beismerem, hogy nem takarékoskodtam az általam ismert nagy nevekben, de azt fel kell emlitenem, hogy Duset nem hasonlitottam Germanova asszonyhoz. Duset áhitatosan, sohra nem látottan tisztelem, mint aki tul van életen, vitán, mulandóságon.

A hudozsesztveniek nagyok — ez vitán felül áll, vitás egyedül nagyságuk felmérése. A vonatkoztatások, az esztétikai itélkezések, ezek a bizonytalan, változó mérőeszközök, különbözők lehetnek. De a különböző szempontoknak is lehet jogosultsága, miként jogosult minden megállapitás, minden kritika, mely őszintén, közvetlenül, önző érdek nélkül fakad az érzés és a gondolat humuszából.

Baráti kézszoritással bucsuzom tőled és ide biggyesztek egy Renau-mondatot, mely Berthelot-hoz irt nagy levelének utolsó sora:

Adieu, cherchons toujours.

Szenteleky Kornél.

*) B. N. 1924 julius 6. 14. old.

Az orosz szakszervezetek az amsterdami internacionáléban

Az angol szakszervezetek követelik az oroszok felvételét

Londonból jelentik: Az angol és az orosz szakszervezetek megbizottai befejezték tanácskozásaikat és a következő megegyezésre jutottak:

1. Kivánatos, hogy *az orosz szakszervezetek belépjenek az amszterdami internacionáléba, hogy a nemzetközi szakszervezeti szövetség egységes legyen.*

2. Az orosz szakszervezetek csatlakozását megkönnyitendő, szükséges, hogy *a nemzetközi szakszervezeti szövetség megfelelően módositsa alapszabályait.*

3. Az angol szakszervezetek oda fognak hatni *Amszterdamban*, hogy mielőbb konferencia üljön össze *a szovjet-orosz szakszervezetek képviselőinek bevonásával.*

Ha az amszterdami internacionálé vezetősége ezzel nem értene egyet, akkor az angol szakszervezeti tanács konferenciát fog összehivni, amelyen dönteni fog további magatartásáról.

Fantasztikus leányrablás Budapesten

Egy fajvédő trafikoslányt állitólag autón elraboltak és bántalmaztak — A leány feljelentése szerint választási büntényről van szó

Budapestről jelentik: Pénteken délben egy egészen fantasztikus feljelentés érkezett a főkapitányságra. Egy fiatal huszonnégyesztendős leány azt állitja, hogy őt elrabolták, a Práter-uccából a Hüvösvölgybe vitték és ott *két fiatalember arra akarta kényszeriteni, hogy a Keresztény Községi Párt titkait árulja el.*

A feljelentő *Koller* Etelka trafikoslány, aki a fajvédő-sajtóban is gyakran szerepel E. K. néven. Irásbeli feljelentésében előadta, hogy május 5-én délután félhat és félhét között a Prater-uccában járt. Az egyik ház előtt *megállott mellette egy szürke, régi tipusu nyitott négyüléses autó.* A gépkocsiból két tányérsapkás fiatalember szállt ki, akik odamentek *Koller* Etelkához és bemutatkoztak. Az egyiket *Szabónak* hivták, a másik nevére a leány nem emlékszik. Elővettek egy üres névjegyet, felmutatták és azt mondották a leánynak, hogy menjen ki velük a XIX. községi pártirodába, ahol *Pászty* tanácsos, a főnöke várakozik rá. Itt a pártirodában meg fogja kapni az Orczy-uton a további utasitásokat. A leány, akinek tényleg Pászty tanácsoshoz kellett menni, *azonnal autóba ült a fiatalemberekkel,* akik a Népligeten keresztül *Kőbánya felé hajtattak vele,* majd mikor — a leány előadása szerint — az MTK pályához értek, *hirtelen kendőt boritottak az arcára, bekötötték a száját és őrült sebesen rohanni kezdett a kocsi át Budára Hüvösvölgy felé.*

Körülbelül félórai kocsikázás után elvitték egy helyiségbe, *pinceszerü odába, ahol lementek a lépcsőn.* Ebben a helyiségben *tizenöt-tizenhat férfi ült,* akik faggatni kezdték, hogy a Keresztény Községi Párt kasszájában mennyi a pénz és *hol tartják a pártkasszát* és mik a párt tervei. Amikor erre nem akart felvilágositást adni, *kutyakorbáccsal végig vágtak rajta,* majd amikor látták, hogy nem tudnak vele eredményt elérni, *ismét autóba ültették* s háromnegyed órán keresztül cipelték fel-le a Hüvösvölgyben. Végül egy köves utnál megálltak, kitették a kocsiból s ezt mondták:

— *Megölünk, ha bárkinek egy szót is szólsz arról, ami veled történt.*

Koller Etelka, mint előadja, itt a köves uton *összeesett,* majd a Balázs-féle vendéglőig vánszorgott. *A vendéglő zenészei akadtak reá* és ezeknek elpanaszolta, mi történt vele. *Éjfél táján ezek a zenészek segitették, hogy hazakerüljön a fővárosba.*

A regényes történet, amely ha igaz, *borzasztó fényt vet Budapest közbiztonsági állapotaira,* érthető feltünést és izgalmat keltett a főkapitányságon. Rögtön a bejelentés után kiküldöttek detektiveket a Balázs-féle vendéglőbe és ott kihallgattak öt cigányzenészt, akik megerősitették, hogy a jelzett helyen siralmas állapotban akadtak a lányra, aki elpanaszolta nekik, hogy elrabolták.

A rendőrség azonnal beidézte *Koller* Etelkát is, aki midőn megjelent a főkapitányságon és megtudta, hogy már a sajtó is foglalkozik ügyével és ő így egy botrány központjába került, izgatottan mondta az egyik rendőrtisztviselőnek:

— *Nem lehetne ezt az egész dolgot visszacsinálni? Nem lehetne a feljelentést visszavonni, mert hiszen alapjában véve nem történt semmi nagyobb dolog.*

A rendőrtisztek azonban kijelentették, hogy ez a cselekmény akár igaz, akár nem, hivatalból üldözendő, vagy a tetteseket kell elfogni, ha ilyenek vannak, vagy azokat, akik ilyen fantasztikus történettel akarták a rendőrséget félrevezetni.

A rendőrség a legkevésbé sem ad hitelt a fantasztikusan hangzó feljelentésnek, mert képtelenségnek tartja, hogy a legforgalmasabb utvonalon valakit a délutáni órákban elraboljanak és azt higyik, hogy az egész *csupán a fajvédők választási agitációját akarja szolgálni.* Mindamellett a rendőrség a legnagyobb apparátussal nyomoz a rejtélyes ügyben.

A vasuti közlekedés megjavitása

Az uj közlekedésügyi miniszter munkaprogramja

Beogradból jelentik: *Radojevics* Ante, az uj közlekedésügyi miniszter, elfoglalta hivatalát és ezalkalomból expozét tartott a sajtó képviselői előtt.

A miniszter hangsulyozta, hogy nagy ambicióval lépett hivatalába és tenni akar valamit a közlekedés megjavitása terén. Munkaprogramjából kiemelte az *Adria*-vasut épitését, amit a Bleer-csoport fog finanszirozni, a *Beograd—pancsevói Dunahid* épitésének tervét, amelynek megvalósitásához egyelőre hiányzik a tőke, néhány uj vasutvonal épitését és a *Beograd—zagrebi fővonal megjavitását.* Tervbevette hazai *mozdonyjavitó műhelyek* felállitását is.

A közlekedésügyi miniszter rendeletet adott ki a közlekedés megjavitása érdekében. A rendelet megszabja, hogy *pontosan be kell tartani a személy- és tehervonatok menetrendjét, az árufelvételt és továbbitást a legpontosabban, előirásszerűen kell eszközölni.* A vonatok, különösen a személyvonatok a leggondosabban tisztántartandók.

A pártvezetőség nem döntött még

a magyar szociáldemokrata képviselők lemondásáról

A párt többsége a képviselők lemondását kivánja

Budapestről jelentik: A szociáldemokrata párt parlamenti csoportja és a pártvezetőség csütörtökön foglalkozott a képviselők további passzivitásának kérdésével. Megállapitották, hogy a kormány rideg, minden demokratikus fejlődés lehetőségét már csirájában elfojtó osztályönzése lelepleződött a választójogi bizottság tárgyalásain, amikor *semmi ellenállást sem tanusitott saját pártjának reakciós törekvéseivel szemben.* Ezért a parlamenti frakció és a pártvezetőség egyhangban arra az álláspontra helyezkedett, hogy ezidőszerint nincs ok arra, hogy eddig elfoglalt álláspontján változtasson, hanem továbbra is passzivitásban marad.

Foglalkozott a pártvezetőség a szociáldemokrata képviselők mandátumainak visszaadása kérdésével is, azonban ebben a kérdésben még nem hoztak döntést. A *„8 órai ujság"* péntek esti számának közlése szerint azonban parlamenti körökben ugy tudják, hogy már befejezett tény, hogy *a szociáldemokrata képviselők lemondanak mandátumukról.* A tervnek a pártban ugyan *nagy ellenzéke van,* azonban biztosra veszik, hogy *a bécsi befolyás fog ebben a kérdésben győzni.* Kormánykörökben arra számitanak, hogy ebben az esetben a demokraták feladják a passzivitást.

Halálos halászás

Belefalt a kanálisba egy suboticai földmives

Petrik Mátyás szuboticai huszonhét éves földmüves pénteken hajnalban *Vörös* Antal nevü ismerősével kiment a sándori töltés mellett elhuzódó kanálishoz halat fogni. A kanális partján Petrik levetkőzött és ruháit a parton maradó Vörösre bizva, belegázolt a félméter magas vizbe, hogy az alacsony vasuti hid alatt, amelynek a város felé eső oldalát drótháló zárja el, az oda beszorult halakat hálójába felfogja. Vörösnek negyedórai várakozás után feltünt, hogy Petrik még nem jön ki a hid alól, mire nevén szólitotta, majd amikor nem kapott választ, felment a hidra, hogy a réseken át kiabáljon le Petrikhez. Társát azonban ott sem látta, a rendőrségre futott, ahol bejelentette, hogy Petrik valószinüleg a vizbe fulladt.

A rendőrség és a mentők kimentek a helyszinre, felkutatták a csatorna vizét és a hid alatt, amely csaknem teljesen viz alatt áll, megtalálták Petrik holttestét. A holttestet csak ugy tudták kiszabadiani, hogy a nyilásról levették a dróthálót és igy a viz folyása kisodorta a hullát a hid alól. A mentők beszállitották a Zentai-uti temető hullaházába.

A rendőrség meginditotta a nyomozást annak megállapitására, hogy nem *bünteny forog-e fenn.* Azonban minden jel arra vall, hogy Petrik véletlen szerencsétlenség áldozata. A hideg vizben valószinüleg görcsöt kapott és nem tudott idejében kiszabadulni az alacsony, vizzeitelt hidboltozat alól.

A rejtélyes aktatáska

Százhétezer dinár és fontos állami okiratok tüntek el a beograd novisadi vonatban

Noviszadról jelentik: Makszimovics Pál állami papnöveldei gazdasági hivatalnok Beogradból Karlovcira utazott. Karlovcin kiszállt a vonatból. Mikor már megindult a vonat, észrevette, hogy sárga aktatáskája, amelyben 107.000 dinár állami pénzt és több fontos okiratot őrzött, a kupéban maradt. Rémülten futott a távolodó vonat után, de már nem sikerült elérnie. Nyomban táviratozott a noviszadi vasuti rendőrségre, hogy a vonatot, ha befut az állomásra, kutassák át. A noviszadi rendőrség el is végezte munkáját, de az értékes aktatáskát nem találták meg. Később sikerült kinyomozni Makszimovics Pál egyik utitársát, egy noviszadi uriasszonyt, aki elmondta, *hogy mielőtt kiszállt a vonatból,* még látta a sárga táskát. Rajta kivül még egy szemüveges, angolpipás ur ült a kocsiban, aki azonban tovább utazott.

A nyomozást a legnagyobb eréllyel folytatják.

Fagylalt zsirszódával

Egy szerelmes fiatalember különös öngyilkossági kisérlete

Május van, amikor akármit is mondanak a reális gondolkodásu vének, virágzik a romantika s dul a szerelem.

A májusi szerelem egyik sajnálatraméltó áldozata haldoklik most a becskereki közkórházban. Pénteken délelőtt sulyos belső sérülésekkel vitték be a kórházba *Fixner* József 23 esztendős szerb-csenéri [illegible]. Az orvosok megállapitották, hogy Fixner zsirszódával megmérgezte magát, amiről értesitették a rendőrséget s *Dim[illegible]evics* Neven bünügyi rendőrkapitány kiment a kórházba, hogy az öngyilkosjelöltet kihallgassa.

Fixner, akinek beleit a maró méreg teljesen *tönkretette, alig* hal ható gyönge hangon zokogta el életének tragédiáját, ami miatt a halálba akart menni.

Szerelmes volt Szerbeleméren egy ottani fiatal lányba, *Somoggi* Máriába. A lány is jó szivvel volt hozzá, azonban Mária édesanyja kikosarazta s eltiltotta a háztól. Fixner szerdán bejött Becskerekre, hogy elfelejtse szerelmét. Három napig próbált inni és felejteni, az utóbbi sehogyse sikerült s ezért elhatározta, hogy megválik az élettől. Pénteken reggel *másfél* dinárért zsirszódát vásárolt s aztán egy uccai fagylaltárusitótól fagylaltot vett s ebbe belekeverte a zsirszódát s a zsirszódás fagylaltot megette.

A fagylaltba kevert méregnek olyan erős hatása volt, hogy bár az orvosok a különös uzsona után pár perccel már gyomormosást alkalmaztak Fixnernél, a fiatalembert aligha lehet megmenteni az életnek.

Nem semmisitik meg Hindenburg megválasztását

A szocialisták csak tüntetésképen peticionálták meg az elnökválasztást

Berlinből jelentik: A német politikai körökben rendkivül érdeklődéssel várták az egyébként egészen jelentéktelen schaumburg-lippei tartománygyülési választásokat, mert az elnökválasztás óta ez volt az első alkalom arra, hogy a jobboldali és a baloldali pártok összemérjék erejüket. A csütörtökön lezajlott tartománygyülési választás rendkivül tanulságos eredménnyel végződött. Szemben az elnökválasztás eredményével, amikor *Hindenburg* 14.000 szavazatot kapott *Marx* 12.000 szavazata ellenében, *a jobboldali pártok most csak 12.000 szavazatot tudtak összeszedni,* mig a baloldali pártok *több mint 14.000 szavazatot kaptak.* Ez az eredmény rendkivül jelentős érv a baloldali politikusoknak az elnökválasztás után hangoztatott felfogása mellett, hogy az *elnökválasztás csupán* Hindenburg *személyes sikere* volt és nem jelentette egyben azt, hogy a német nép többsége elpártolt a baloldali pártoktól és a köztársasági eszmétől.

Eredménytelen marad a szocialisták peticiója

A német szocialisták — mint a *Bácsmegyei Napló* már jelentette — petícióval támadták meg Hindenburg elnökké való *megválasztását.* Ez a lépés azonban inkább csak tüntetés a választás eredménye ellen, mert nem valószinü, hogy a petició a választás eredményének megváltoztatására vezetne. A petició egyes választási visszaélésekre hivatkozik. A választási biróságnak az a feladata, hogy ezeket az egyes eseteket megvizsgálja, amennyiben a vádakat beigazoltnak találja, az illető körzetekben megsemmisiti a választást és ott uj választást rendel el. Nem hiszik azonban, hogyha a megsemmisitett szavazatokat le is vonják a Hindenburgra esett szavazatokból, az a választás eredményét megváltoztatná. A petició benyujtása egyébként sem függeszti fel a választás eredményét. Hindenburg csütörtökre tervezett bevonulását, illetve eskütételét meg fogja tartani. *Luther* kancellár szombaton Hannoverbe utazik és az elnökkel megbeszéli az összes részleteket.

Koaliciós kormány Poroszországban?

A porosz országgyülés jobboldali pártjai mindent elkövetnek, hogy a Braun-kormány bizalmi nyilatkozata feletti szavazást *elhalasztassák.* Ez a tervük azonban nem fog sikerülni, mert a Braun-kormánynak az a felfogása, hogy a porosz válságjátéknak egyszersmindenkorra véget kell vetni. Amennyiben a kormány nem kapja meg a szükséges szavazatokat, *feloszlatja a házat.* Nem zárkózik el azonban azelől, hogy a jobboldaliak belépjenek a kormányba és kész ebben az irányban tárgyalásokat is folytatni a jobbpártokkal.

Késő éjjel jelentik Berlinből, hogy a porosz országgyülés 222 szavazattal 216 ellen elvetette a jobboldali pártok bizalmatlansági inditványát.

Megkezdték a választójogi vitát a magyar nemzetgyülésen

Vihar a szocialisták hazafiassága körül

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyülés pénteki ülésén megkezdték a választójogi törvényjavaslat tárgyalását. *Puky* Endre előadó ismertette a javaslatot. Történelmi visszapillantást vetett a választójog fejlődésére, majd kifejtette, hogy a mostani javaslat *általános, nőkre is kiterjedő választójogot tartalmaz, részben titkossággal.* Ha védekezni akarunk az internacionalizmus ellen — mondotta — és fenn akarjuk tartani a nacionalizmus uralmát, viszont ha gátat akarunk vetni a demagógiának, nem térhetett el a bizottság ennek a javaslatnak a szellemétől. Más államokban, amelyekre az általános titkos választójogra kapcsolatban hivatkoznak, más viszonyok vannak, mint Magyarországon. *A munkásság fontosságát belátjuk és szivesen befogadjuk a munkásságot . . .*

Szilágyi Lajos: *Csak a munkásság képviselőit nem fogadják szivesen! (Zaj a jobboldalon.)*

Puky Endre előadó: Szivesen befogadjuk a munkásságot az alkotmány sáncaiba abban az esetben, ha *fentartás nélkül magukévá teszik a magyar állam eszméjét.* Hibáztatja ezután az előadó, hogy a szociáldemokrata-párt képviselői nincsenek jelen a választójogi törvényjavaslat tárgyalásán.

Az egységespárt helyesel az előadónak.

Szabó Sándor indulatosan kiáltja:

— *Kötelességük volna itt lenni!*

A baloldalról visszavágnak az egységespárt felé és többek között .

Szilágyi Lajos ezt kiáltja a jobboldal felé:

— *Tanulhatnának hazafiasságot és kötelességtudást a szocialistáktól!*

Nagy felzudulás támad erre a jobboldalon és az elnök alig tudja a rendet ismét helyreállitani.

Szabó Sándor *(Szilágyi felé): A képviselő ur sem gondolhatja komolyan, amit mondott.*

Ezután az előadó kijelenti, hogy a munkásosztály térfoglalása elérte azt a határt, amelyen tulmenni az ország mai viszonyai között *egyértelmü volna a polgári társadalom érdekeinek kockáztatásával.* Ezután *a nők választójogára tér át.* Azt mondja, hogy a nők választójogát nemcsak a választójogi bizottságban nem itélték meg egységesen, de *a közvéleményben is megoszlanak erről a vélemények.*

A baloldalról élénk közbekiáltások hallatszanak az előadónak erre a megjegyzésére:

— *A közvélemény kivánja a nők választójogát!* — kiáltja *Szilágyi.*

Huszár Károly: *Jól nézne ki Budapest női szavazatok nélkül!*

Az előadó ezután megállapitja, hogy *a nők választójoga egészséges konzervativ ellensuly arra az esetre, ha netán tulzottan radikális lenne a választójog.*

A nők száma harminc százalékkal nagyobb a polgári társadalomban, mint a munkásságban, a nők szavazati joga tehát alkalmas arra, hogy a polgári társadalmat erősitse e téren. Elfogadásra ajánlja a javaslatot.

A meginduló vita során *Drózdy* Győző *a választójogi törvényjavaslat* ellen felszólalásában kitért a fővárosi választások kérdésére is és elmondotta, hogy a szavazóigazolványokkal valóságos börze fejlődött már ki.

Az elnök ezután napirendi inditványt tett, amelyben javasolta, hogy a nemzetgyülés legközelebbi ülését kedden tartsa meg.

Eckhardt Tibor ezzel szemben azt javasolta, hogy a nemzetgyülés szombaton is tartson ülést és javaslatát azzal indokolta, hogy a fővárosnál a vezető tisztviselők egyrészének B. listára való helyezésével kell a nemzetgyülésnek foglalkoznia. Kifogásolta, hogy *Zilahy Kiss* Jenő alpolgármestert és *Schöberl* tanácsnokot B. listára helyezik, ugyanakkor, amikor a szabadkőmüves tisztviselőket meghagyják állásukban.

A nemzetgyülés az elnök napirendi inditványát fogadta el és ezzel az ülés véget ért.

Életbelépett a filmcenzura

A belügyminiszter a cenzuratörvény meghozataláig ideiglenes cenzurabizottságokat állitott fel

Beogradból jelentik: A kormány elhatározta, hogy a filmeket, néhány külföldi állam mintájára, rendszeresen cenzurázni fogja és már a legközelebbi időben benyujtja a parlamentben a filmcenzuráról szóló törvényjavaslatot.

A filmcenzura a belügyminiszterium véleménye szerint olyan sürgősen szükségessé vált, hogy még az errevonatkozó törvény meghozatala előtt életbe kellett léptetni. A belügyminiszter ugyanis már most *elrendelte, hogy alakuljanak meg és kezdjék meg müködésüket a filmcenzura-bizottságok,* egyelőre ideiglenes minőséggel, amig a törvényt a parlament meg nem szavazza. A rendelet értelmében Beográdban megalakul az elsőfoku cenzurabizottság, amelynek tagjai: egy rendőrtisztviselő, egy pedagógus, a közoktatásügyi miniszterium müvészeti ügyosztályának, az egészségügyi miniszteriumnak és a nők *nemzeti szövetségének* egy-egy delegátusa. E bizottság határozatainak elbirálása a másodfoku bizottság feladata lesz, amely a belügyminiszterium kebelében alakul *a* közbiztonsági ügyosztály, az államvédelmi ügyosztály, a müvészeti osztály, az egészségügyi miniszterium egy-egy delegátusából és egy pedagógusból.

Az elsőfoku cenzurabizottság a jövőben minden uj filmet megvizsgál és *be fog tiltani minden olyan filmet, vagy filmrészletet, amelynek bemutatása veszélyeztetné a közrendet és közbiztonságot,* sértené a vallási érzületet, rontaná a müvészi izlést, a közerkölcsöket, ártana a nemzet és az állam tekintélyének és más államokhoz való viszonyának. Azokban az esetekben, ha a filmnek egy része ellen merül fel kifogás, a film bemutatását az illető rész kivágása után engedélyezik.

ILLATOS MOLYIRTÓ
„HERMELIN" a neve, kérje mindenütt
DEPOT „SOA" DROGERIJA NOVISAD

MÜLABAK
MUKAROK
EGYENESTARTÓ
FŰZŐK, BETEGTOLÓ KOCSIK
SCHÖNBRUNN-nál
Subotica, Paje Kujundžića 20.

Noviszad város

már az utolsó darab földjeiért küzd

Az agrárhivatal tovább akar kolonizálni

Noviszad városnak 5424 hold és 822 négyzetméter földje van. Ebből 1483 hold szántóföld, 525 hold szőlő, 51 hold herés és szérüs kert, 2012 hold legelő, 402 hold erdő, 292 hold különböző belterületi föld ipari célokra és *656 hold* utak, folyók és csatornák. Ebből az 5424 holdból 1052 hold szántó és 13 hold szérüskert áll *agrárreform* alatt. A városnak *szabad* rendelkezésre áll 430 hold szántó és 37 hold szérüskert.

Az agrárhivatal noviszadi kirendeltsége, bár a városnak a fentiek szerint földjeiből épp a megengedett minimum maradt meg, egyre ostromolja földért a várost. Csütörtökön ujabb megkeresés érkezett az agrárkirendeltségtől, amelyben sürgös nyilatkozattételre szólitják fel a várost, hogy igazolja, *milyen célokra* használta fel a 467 hold földet és felszólitja a várost, hogy jelölje meg, *mennyit lehetne még agrárigények kielégitésére felhasználni?* A város természetesen *elutasitó* választ küld és az agrárminisztériumnál tesz panaszt a noviszadi kirendeltség követelései ellen.

De sulyosabb konfliktust idézett elő a város és az agrárkirendeltség közt az a körülmény, hogy a kirendeltség a Pirosi-ut mentén levő 150 hold házhelyet *ki akarja sajátitani* és a házhelyeket *agrárigénylőknek* odaitélni, mig a város ezt a 150 hold földet csere utján vissza akarja kapni és a házhelyeket kizárólag *noviszadi házhelyigénylőknek iuttatni.*

A francia kormány

szombaton dönt a garanciapaktum kérdésében

Párisból jelentik: A francia kormány a szombati minisztertanácson dönt a német lefegyverzés, a kölni zóna kiürítése és a garanciapaktum kérdésében.

A minisztertanácson *Briand* külügyminiszter előterjeszti memorandumát és a kormány állást fog foglalni, aztán a nagykövetek konferenciájának francia delegátusa megkapja a végleges utasitásokat a külügyminisztertől és a konferencia kedden összeül, hogy megvitassa a szövetségközi katonai ellenőrző bizottságok jelentését, ugyszintén a versaillesi szövetségközi katonai bizottság szakvéleményét, mire megszövegezi a német birodalmi kormányhoz intézendő válaszjegyzéket.

Negyedmillió dinár

kárt okozott a vihar a noviszádi vasuti osztálymérnökség területén

A mult heti felhőszakadás és vihar pusztitó hatását csak most lehet felbecsülni. A magánvagyonban tett kár egyelőre még nem állapitható meg, mert még egyre ujabb és ujabb kárjelentések érkeznek, amelyek megbecsülhetetlen nagyságu károkról számolnak be.

De állami épületekben is igen nagy összegekre rug a kár.

A novisadi államvasuti osztálymérnökség most készült el a viharokozta károk felbecsülésével.

Ramenkán a vihar a vasuti állomás melletti vasuti őrház és a szomszédos, ugyancsak a vasut tulajdonát képező két *épület tetejét* elvitte. A vihar az egyik tetőt oly erővel vágta oda egy közeli istállóhoz, hogy az istálló nyomban összedőlt és a benne volt jószág elpusztult.

Pasicsevónál a távirdaoszlopokat a vihar teljesen kidöntötte, több mint negyven ilyen távirdaoszlop feküdt a vonalon, amelynek eltakaritása és a pálya szabaddátétele több órai késést okozott a vonatoknak. Pasicsevónál a pályatesten még két feldöntött szemaforjelző feküdt.

Rimski Sancsevi (azelőtt Vaskapu) állomáson az indóházépületet tetejétől fosztotta meg a vihar, amint a titelnovisadi vonalon ledőlt oszlopok, elvitt tetők jelzik a vihar pusztitó utját.

Temerinben a letelepitett dobrovoljácok közül többen vert agyagházakban laktak. Ezeknek gyengén odatapasztott háztetőit a vihar elvitte, az agyagból vert falak pedig a felhőszakadástól összeomlottak.

A novisadi vasuti osztálymérnökség a vasutat ért kárt közel *egynegyedmillió dinárra* becsüli.

Az aradi kormány

belügyminisztere ellen elfogató parancsot adtak ki

Bartha Ábel megszökött Budapestről

Budapestről jelentik: A budapesti ügyészség elfogató parancsot adott ki *Bartha* Ábel, az aradi ellenforradalmi kormány volt belügyminisztere ellen.

Bartha Abel, akit a mult esztendőben csalás miatt *nyolc hónapi börtönre itéltek, Kocsis* Ferenc keresztényi lakosnak 1920-ban azt az igéretet tette, hogy italmérési engedélyt szerez neki. Kocsis több milliót igért arra az esetre, ha az italmérési engedélyt megkapja a pénzügyminisztériumtól. Bartha Abel egy nap azt mondotta Kocsisnak, hogy egy Nagy Iván nevü ügyvédnek olyan összeköttetései vannak a pénzügyminisztériumban, hogy az engedélyt biztosan meg tudja szerezni, ezért azonban kilenc milliót kér. Bartha ezt egy, az állitólagos Nagy Iván ügyvédtől származó levéllel is igazolta. Az italmérési engedély megszerzése azonban késett és Kocsis sürgetni kezdte az ügyet. Bartha hitegette egy ideig, végül is kiderült, hogy az állitólagos Nagy Iván ügyvéd semmiféle levelet nem irt Bartha Abelnek, semmiféle kilenc milliót az italmérési engedély megszerzésére ki nem kötött. Erre Kocsis Ferenc büntető följelentést tett Bartha Abel ellen, aki ellen az ügyészség csalás büntette cimén vádiratot készitett,

Bartha Abel, akinek csalás miatt kapott nyolchónapos büntetése még nem jogerős, tudomást szerzett az ujabb vádiratról és *ismeretlen helyre távozott.* A budapesti ügyészség pénteken megkereste a büntetőtörvényszék vizsgálóbiráját, amely elfogató parancsot bocsátott ki ellene.

Repülőgép elgázolt egy mozi-operatőrt

Halálos szerencsétlenség a párisi aero-klub versengén

Párisból jelentik: A franciaországi repülőklub nagyszabásu ünnepségén halálos szerencsétlenség történt: egy filmgyár operatőrjét, munkája közben agyonzuzta egy repülőgép és pedig felesége és kisfia szemeláttára.

Paul *Klairval*, a *Pathé Journal* operatőrje, a maga szakmájában elsőrendü szakember, az orly-i repülőtéren társával, M. J. *Krzipoff* operatőrrel a nagy repülőgyakorlatról akartak mozifelvételt csinálni. A felvevőgép javában berregett, amikor az egyik aviatikus, Henry Cathaud, fel akart szállani. Szokás szerint kissé fölemelkedett, hogy megnézze: szabad-e előtte a tér? Szerencsétlenségre a gép egyik szárnya elfödte szemei elől a két dolgozó kinematografust, s igy egyenesen feléjük tartott. Krzipoff észrevette a veszedelmet és rákláltott társára, hogy feküdjön le! Ezzel maga le is vetette magát a földre s igy elkerülte a halált. Klairval is ijedten fordult meg és menekülni akart, de már késő volt: a szerencsétlenség bekövetkezett. A repülőgép elsodorta a fölvevő gépet, amely izzé-porrá törött. *A gép szárnya elütötte az operatőrt is: szétzuzta a fejét, úgy, hogy a szerencsétlen szörnyethalt.*

A közelállók odasiettek s kétségbeesett sikoltással rohant oda az áldozat felesége, aki kisfiával együtt szintén künn volt a repülőtéren s szemeláttára történt a katasztrófa. A boldogtalan asszony ájultan roskadt le férje véres, összeroncsolt holttestére s mikor magához tért: kórházba kellett szállitani, ahol most valósággal élet-halál között fekszik

A munkások adója és a pótadó

Felelős-e a munkaadó a pótadóért is?

Az áprilisi tizenkettedekről szóló törvény ugy intézkedik, hogy a munkaadó köteles a fizikai munkát végző alkalmazottaktól összes járandóságaik 2.6 százalékát adó fejében levonni. A törvény egyelőre nem intézkedett az összegeknek beszolgáltatása iránt s ma a helyzet az, hogy *az adóhivatalok el sem fogadják ezt az adót.* Ennél sokkal nagyobb baj, hogy a tizenketted törvény nem állapitja meg, hogy községi és megyei pótadókat, utadót s egyéb *pótadókat kell-e ez után az adó után fizetni s a munkaadó felelős-e a pótadóért is.* Ha a testi munkát végzőknek az adójuk után pótadót is kell fizetni, ez vagy a termelés megdrágulására, vagy arra vezet, hogy a jobb munkások kivándorolnak Jugoszláviából. Az adó és pótadói ugyanis jóval meghaladják az összes jövedelem 10 százalékát s az lehetetlen, hogy a munkás, aki fogyasztási adóban s a monopol cikkek vételárában ugyis legjobban adózik, összes jövedelmének egy tizedrészét egyenesadó fejében fizesse az államnak. A szuboticai gyáriparosok szövetsége el is járt a pénzügyminiszternél, hogy ezután az adó után ne szedjenek pótadókat. A küldöttség nem sok biztatást kapott. Mint az egyesület tagjait értesiti, csupán arra van kilátás, hogy az önkormányzati adókat ez után az adónem után limitálni fogják.

A szocialisták kiválnak

a csehszlovák kormányból

Kormányválság a gabonaárak miatt

Prágából jelentik: A vámkérdés és a szociális biztositás problémája a félhivatalos Narodny Osvobosenny közlése szerint *a kormány ujjáalakitására fog vezetni.* A szociáldemokrata miniszterek *ellenzik a gabonavámok behozatalát* és a legközelebbi minisztertanácson, amely ezt határozattá fogja emelni, *a szocialista miniszterek bejelentik lemondásukat,* akkor azután a szociáldemokrata-párt azt, hogy tagjai ismét helyet foglaljanak-e a kabinetben, attól teszi függővé, hogy *a parlamenti polgári pártok milyen álláspontot foglalnak el a szociális biztositás kérdésében.* A szociáldemokraták visszautasitanak minden junktimot a szociális biztositás és a gabonavámok között. Ha tehát nem sikerül a polgári pártokkal a megegyezés, akkor *a szociáldemokrata-párt kivül marad a kormányon és uj választásokat követel.*

Novák kereskedelmi miniszter a csehszlovák gyárosok központi szövetségének gyülésén ismertette a gazdasági helyzetet és bejelentette, hogy *a külügyminisztérium messzemenő könnyitéseket fog tenni a mai viszonyok javitására.* Nem arról van szó most, hogy a világpiacon mutatkozó nagy egyenetlenségek ellen védelmi politikával óvják a csehszlovák ipart, hanem aktiv gazdasági politikát kell kezdenie a csehszlovák köztársaságnak, mert *határozottan kiviteli jellegü állam.* A kereskedelmi minisztérium azt tervezi, hogy a csehszlovák vámtarifa behozatali és kiviteli tételeinek egész sorát megszünteti s ezzel a kivitelt és a behozatalt korlátozó illetékek legnagyobb része meg fog szünni. *A legfontosabb kérdés a gabonavámok kérdésének szabályozása,* tekintettel arra, hogy a malomipar, ha a mai viszonyok igy tartanak tovább, lassan tönkremegy, viszont a lisztőrlemények szabad behozatala kedvezőtlenül befolyásolja a fizetési mérleget.

Tizenhatmilliárdos

kártéritési pör a magyar kincstár ellen

Debrecenből jelentik: A közigazgatási bizottság pénteken foglalkozott *Katz* Ignác kereskedőnek a magyar államkincstár ellen inditott *tizenhat milliárd* koronás kártéritési perével, amelyet a *törvényszék* — mivel hadiszolgáltatásról van benne szó — előzetesen a közigazgatási bizottság elé utalt.

A pör előzményei a proletárdiktaturát követő román megszállás idejére nyulnak vissza. A románok ugyanis 1919-ben az erdélyi fronton rekvirált hadianyagokat Debrecenben halmozták fel és itt, miután a szállitás nehézkessé vált, nyilvános árverésen áruba bocsátották. Katz Ignác is állandóan vásárolt és a mai értékben mintegy tizenhat milliárdot fektetett bele vásárlásaiba.

A nemzeti hadseregnek Debrecenbe való bevonulásakor, amely a románok kivonulása után történt, Katz jelentette a katonai körletparancsnokságnak, hogy nála különféle hadianyagok vannak, mire tiszti bizottság szállt ki, amely az anyagok egy részét, melyeket használhatóknak vélt, igénybe is vett. A leltározás *után Katz ellen* — hogy ne kelljen neki fizetni — váratlanul *orgazdaság miatt eljárást inditottak, letartóztatták, vagyonát zár alá vették* és a raktáraiban összegyüjtött anyagokat lefoglalták. Hat hónapig volt letartóztatásban, végül azonban minden fórumon *felmentették, mert beigazoltnak látták azt, hogy nyilvános árverésen vette meg az anyagokat.* Amikor Katz Ignác kiszabadult, raktárait teljesen üresen találta, mire kártéritési pert inditott. *1924-ben* már kilátás is volt az egyezségre, de az váratlanul meghiusult, mert a katonaság *képviselői* utasitást kaptak, hogy nem lehet egyezkedni.

A pénteki bizottsági tárgyaláson Katz jogi képviselője igazolta, hogy a kereskedő jóhiszemüen vásárolt a románoktól, hiszen *Debrecen városa maga is résztvett az árverésen.* A közigazgatási bizottság *nem hozott* érdemleges határozatot, hanem legközelebb folytatja ebben az ügyben a tárgyalást.

Megalakult

a szuboticai kiállitás-rendező egyesület

A királyi pár lesz a kiállitás első fővédnöke

A Szuboticán megtartandó mezőgazdasági és iparkiállitáshoz illetékes helyen azt a reményt fűzik, hogy ebből alakul majd ki a »jugoszláv messe«, a mely éppugy, mint a híres lipcsei vásárok a német ipart reprezentálják, a jugoszláv mezőgazdaság és iparnak lesz bemutató helye. Az augusztusi első vásár és kiállitás sikere az általános érdeklődésből itélve biztositottnak látszik. Pénteken délután megalakult a kiállitás rendező egyesület. A kiállitás vezetősége igy alakult: elnök: *Dangyerszki* Gedeon és *Rottman* Imre, alelnökök: *Manojlovics* Dusán, *Komor* Géza, *Zvékics* Antal, titkár: *Damjanovics* Milán, igazgató: *Steiner* Kálmán, pénztárnok: *Lepedát* Ilia. Elfogadták az egyesület alapszabályait, amelyek szerint a vezetőség tagjai a kereskedői, gyáripari, háziipari és mezőgazdasági osztályok elnökei és delegáltjai, továbbá a különböző bizottságok elnökei. Az első kiállitás *fővédnöke Aleksandar* király őfelsége és *Mariora* királynő lesz, akiket küldöttség kér fel a fővédnöki tiszt elfogadására.

HIREK

A modern szerb lira

Krklec Gusztáv:

UT

Átsuhantam éjjel, vonattal, városod,
mely villog, mint a kivirágzott ág.
A tornyok fölött éjfél.
Uj-hold.
És a sziv mélyén régi seb rág.

Feledtem világot, éjet, utat . . .
Pillanatra csak: a telefondrótok
s a tenger fölött sárga borulat.
Pillanatra csak: éji madár csattog
És ismét ut
és éj
és messze ut.

Feledtem világot; belül most kel
varázserdő, ciprusok, óceán
s a kezed, amely álomközben láng
és a szemed, amely az álomban ragyog
régi mesének tüzével.

Ó hol vagy?
Éj minden és csupa árnyék
Bambán bolyongok, világit az emlék.
Ó hol vagy?
Minden sötét és seb és bánat.
A távolban meg villog a város, mint
tavaszi és kivirágzott ágak.

S míg a vonat dobog napvilágnak
réteken át, mezőn át, erdőn át,
a lélekben fáj egy régi, égő folt.

Ó hol vagy?
Belémhullott az éj.
Végtelen éj.
S a sötét.
S a bánat.
És sikolt.

Forditott: *M. F.*

*

— A lengyel követ a külügyminiszterhelyettesnél. Beográdból jelentik: A külügyminiszterhelyettest, *Markovics* Jovant pénteken délelőtt felkereste *Okanski* lengyel követ, aki hir szerint a kisantant prágai konferenciájával kapcsolatos kérdésekről tanácskozott Markoviccsal.

— Kinevezés. Noviszadról jelentik: Perasz Rudolfot a noviszadi pénzügyigazgatósághoz titkárnak nevezték ki.

— Nyugdijazták a becskereki munkáspénztár igazgatóját. Becskerekről jelentik: A becskereki munkásbiztositó pénztár elnöksége elfogadta Csaplya Kázmér munkásbiztositó pénztári igazgató nyugdijazás iránti kérelmét. Elhatározták hogy az igazgatói állás betöltésére kiirják a pályázatot.

— A becskereki rendőrség az útlevelek helyi láttamozásáról. A becskereki rendőrség az útlevelek helyi láttamozását az utazás előtt egy-két nappal is elvégzi és felkéri a közönséget, hogy tartsa be ezt a rendet, nehogy az utolsó nap feltorlódott munkája miatt valaki a vonatról lekéssen.

— Egy szentai házaspár sulyos balesete. Szentáról jelentik: Boros István földbirtokos csütörtökön délután szállásáról Szentára iparkodott kocsiján feleségével. Utközben a lovak megbokrosodtak, Boros és felesége kiestek a kocsiból és a lovak Borost karján, lábán, derekán összerugdosták, Borosné pedig a darabokra tört kocsi alá került, vállcsontja eltört és belső sérüléseket is szenvedett. A Boros-házaspár vértől boritva eszméletlenül feküdt a kocsiuton, mig egy arra haladó földbirtokos észrevette és kocsiján bevitte a sulyosan sérült Boroséknat a városba.

— Eltünt két becskereki leány. Becskerekről jelentik: Pénteken bejelentették a becskereki rendőrségen Konrád Katica 14 és Tiering Anna 15 éves leányok eltünését. A nyomozás megindult.

— Hirtelen halál. Szentáról jelentik: Fekete Antal hetvenhárom éves földesgazda szerdán hirtelen meghalt. Minthogy a szomszédságnak is gyanus volt a haláleset, a temetést nem engedélyezték és az ügyészségnek jelentést tettek arról, hogy az öreg Fekete halálát állitólag mérgezés okozta. A szuboticai ügyészség utasitására pénteken Davidovits Bogdán járásbiró, dr. Habram Nándor jegyző és Manics Vojin rendőrfogalmazó jelenlétében dr. Szenes Andor járásorvos és dr. Méri Sándor orvos megejtették a boncolást és megállapitották, hogy Fekete Antal szivszélhüdésben halt meg.

— Forradalom a magyar akadémiában. Budapestről jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia elegyes ülést tartott, amelyen elnökül ujból *Berzeviczy* Albertet választották meg. Az első osztályba beválasztották tiszteleti tagnak *Ravasz* László dr. református püspököt, a második osztályba levelező-tagnak *Szekfü* Gyulát, az ismert történetirót, akinek *Rákóczi-könyve annakidején országos felháborodást keltett*, a harmadik osztályba pedig tiszteleti tagnak *gróf Teleki* Pál volt miniszterelnököt. Kültagul megválasztották *Don Santiago Ramon Y Gajal*-t, akiről nem sikerült kinyomozni, hogy kicsoda. Az ülés szenzációja azonban az, hogy *Pekár* Gyula irót és volt minisztert, akit az elhunyt Gárdonyi Géza helyére tiszteleti tagul jelöltek, az akadémikusok *kibuktatták*. A Magyar Tudományos Akadémia egész fennállása alatt talán egyszer sem történt meg, hogy egy miniszterviselt kormánypárti politikussal szemben ilyen ridegséget tanusitson; Pekár kibuktatása egyszerüen azt jelenti, hogy az akadémiában kitört a forradalom . . .

— A pancsevói polgári fiuiskola délszerbiai tanulmányutja. A pancsevói polgári fiuiskola tanári kara a III. és IV. osztályu tanulókkal nagyobb tanulmányutra indul Délszerbiába s különösképen a történelmi nevezetességü Koszovóra. Visszatérés előtt felkeresik két napra Skopljét is. Utoljára Nis városát tekintik meg. A kirándulás tiz napig fog tartani.

— Letartóztatott grófi bankigazgató. Budapestről jelentik: Pénteken délután a rendőrség letartóztatta gróf *Festetich* Benot, dr. *Fodor* Antalt és *Pécsi* Miklóst, a budapesti „Külkereskedelmi és Áruforgalmi r. t." igazgatóit, akik ellen *Matta*-fivérek bankháza tett feljelentést, hogy 700 millió korona kosztbaadott pénzzel nem tudnak elszámolni. A letartóztatott igazgatók a sulyos gazdasági helyzettel védekeznek.

— Ügynökségek és képviseletek lisztája. A bánáti kereskedelmi és iparkamara össze akarja állitani azoknak a bánáti ügynökségeknek és képviseleteknek névsorát, amelyek a kamara területén kivül eső cégeket képviselnek. A kamara felkéri az ügynökségeket, hogy saját érdekükben jelentkezzenek a névsorba való felvétel végett.

— Tömeges elbocsátások a budapesti Operaházban. Budapestről jelentik: Az Operaház uj igazgatója a szanálási akció során a legközelebbi napokban huszonnégy karénekesnek és a balett nagyrészének fel fog mondani.

— Gyanus haláleset. Noviszadról jelentik: Pusiák Pálné noviszadi mosónő néhány nappal ezelőtt munkaközben rosszul lett. Orvost hivtak, aki Pusiáknénak két izben is morfium injekciót adott. Az asszony állapota azonban nem javult és néhány órával később meghalt. Az orvos erre a vizsgálat megindítását kérte, mert valószinünek tartotta, hogy a gyógyszertárban felcserélték a gyógyszert. A vizsgálat megindult és Pusiákné holttestét pénteken felboncolták. Megállapitották, hogy az asszonynak epekőbántalmai voltak és ehhez járult szivbaja is. A beleket és a gyomrot felküldték a beogradi vegyvizsgáló intézetnek.

— Sikkasztásért két hónapi fogház. Noviszadról jelentik: Matkovics Róza szuboticai asszony 1923-ban Bók Anna szuboticai lakostól különböző tárgyakat kapott eladás céljából. Az eladási árat — kétezer dinárt — azonban elköltötte. Sikkasztás miatt a vádlottak padjára került. A törvényszék Matkovics Rózát két havi fogházra itélte. A noviszadi tábla *pénteken* tárgyalta az ügyet és a törvényszék itéletét helybenhagyta.

— Sztrájkba léptek egy becskereki fatelep munkásai. Becskerekről jelentik: A becskereki kereskedelmi r. t. fatelepének munkásai sztrájkba léptek. Az iparfelügyelőség kezdeményezésére megindultak a békéltető tárgyalások.

— A suboticai adókivetések. A harmadosztályu kereseti adót kivető bizottság a pénteki tárgyalásokon az alábbi adóalapokat állapitotta meg: Szabó Ilona 150, Szarvas Györgyné 150, Szegedi József 150, Vujkovics Lajosné 150, Vujkovics János 150, Zomborcsevics Katalin 150, Lamrin Antal 500—250, Páncsics Béla 500, Sztankovics Péter 500, Vágó és Fischer 1000—500, Basirov Miklós 500—250, Mernátovics Imréné 500—250, Rockhof és Szabeleki 500, Bits Ferencné 150, Bajics Tivadarné 150—75, Brestyánszki Gáspárné 150, Burszki Istvánné 150—75, Csepcsik Istvánné 150—75, Engelmann Zoltán 300, Dukics Márkóné 150—75, Haska Mihályné 150—75, Horvát Teréz 150—75, Hegedüs Teréz 150, Kovács Mihály 200, Magosi Istvánné 150—75, Mátics József 150, Markovics Jánosné 150, Mészáros Jánosné 150—75, Matkovics Viktor 150, Markovics S. Antalné 150, Nagy Józsefné 150—75, Paska János 150, Plancsik Mihályné 150—75, Schwarc Lajosné 150—75, Mánics Estma 150—75, Tumbász Jánosné 150—75, Dizdárevics Félixné 100—50, Gabrics András 100, Brestyánszki Istvánné 100—50, Rajcsics József 2000, Sárcsevics Ágostonné 250, Algyin Lázár 100, Pertics Mariska 500, Laszner és Sztantics 5000, Alacs Péter 250, Beják Loizia 25—125, Bognár József 50—250, Budánovics János 250, Copkó Illés 250, Csikós Bálint 250, Elek Györgyné 400, Elek Márton 600, Fábián Aladár 250, Farkas Mihály 250, Futó János 250, Govorkovics Máté 400, Hegedüs Lukács 400—200, Grizoll Pál 50—250, Hunyadi Pál 250, Jager Menyhért 25—125, Jalesa István 50—250, Juhász Ádám 50—250, Juricsák János 250, Kecskés János 250, Knapik Tamás 250, Kovács István 50—250, Milunovics István 250, Papp János 250, Petrik Mátyás 50—250, Presics Mihály 250, Szabó Mihály 50—250, Simakovics Pál 50—250, Vida Imre 50—250, Vidákovics Péter 50—250. — *Május 13-án* a következő I—IV. kőriek: Bende Jánosné, Farkas Ferencné, Milassin Istvánné, Vojnics Károlyné, Zvekánov Lajosné, Bacsics Teréz és Harszki Etel, Crnkovics Ilona, Daróci Istvánné, Gulinovics Antalné, Ifkovics I. Mátyásné, Istváncsics Istvánné, Ivics Alajosné, Jaramazovics Lázárné, Jurics Kazimira, Katancsics Mártonné, Knezsevics Péterné, Lileman Julia, Lulics Mária, Matlák Lázárné, Matlák Ferencné, Márki Györgyné, Malagurszki Mijóné, Nimcsevics Mártonné, Presics Józsefné, Pertics Antalné, Sárcsevics Istvánné, Szárics Dániel, Szekulics Istvánné, Szebenyi Andrásné, Sztipics Tamásné, Tikviczki Antalné, Tikviczki Jose, Varga Istvánné, Vojnics Nikóné, Vojnics Márkné, Vojnics Józsefné, Vujkovics P. Pálné, Vujkovics Marianna, Vujkovics Pálné, Bozza Vilmosné, Csapó Istvánné, Federik András, Göncő Antalné, Katrinka Albertné, Kopunovics Antalné, Kramer Julia, Krizsánovics Mijóné, Pertics Lukácsné, Sauber Józsefné, Sitarics Lukácsné, Vicei Alajosné őszerkereskedők. — *Május 14-én* a következő I—IV. kőriek: Balog Sándor, Faragó Dezső, Görög Ferenc, Molnár Árpád, Molnár Péter, Sipos Károly, Kain Lajos, Balázs Mátyás, Gabrics Ferenc, Gál István, Görög Ferencné, Mészáros József, Seres Lajos, Stangl István, Stangl Mihály, Szabó Antal, Szegedi Antal, Gábor Sándor, Gabrics Ferenc, Hadnagy István, Falt Gáspár, Feber Sándor, Harmat János, Hermann Gusztáv, Hirman Márton, Koch Károly, Kasa András, Seres Lajos, Szenti József, Varga Mihály, Gazó Pál, Gabrics Vécó, Olasz János, Hering Kálmán, Eder és Erdélyi, Kalcs Dezső, Kesler József, Kuhajda és Szelesi, Mihály István, Stabl Györ... Szabó Mátyás, Tőke Dániel, Szalai Gyula, Gerber Jakabné, Gerber Jásó, Bergl Szeréna, Gálli Lovró, Gál József. — *Május 14-én* a következő V—VIII. kőriek kerülnek sorra: Gáspár Ferenc és társai, Gál Péter, Garró Mihályné, Greguricsevics Ferenc, Göncöl András, Grsics Sándor, Gál István, Filip Mihály és társa, Gál Mátyásné, Gulyás Gergely, Gulyás Mátyás, Gubics Gergelyné, Gáspár Antal, Göncöl András, Gregus János, Gubics Mátyásné, Gregus Péter és társa, Grsics Sándor, Horváth Ferenc és társai, Horváth Antal, Horváth Mihály, Huszka Antal és Ádám, Hegedüs János, Haraszti Antal, Horvát P. József, Horvát Mihály, Horvát István, Huszka Antal, Horvát Mihály, Horvát Péter, Horvát István, Horvát Balázs, Horvát Ferenc, Horvát János, Horvát T. József, Horvát József és társa, id. Horváth József, Horvát Márton, Horvát Mihály, Horvát Mihály és társai, valamennyien földbérlők.

— Pénzhamisitó bandát lepleztek le Pancsevón. A pancsevói rendőrség egy pénzhamisitó társaságot leplezett le, amely a legujabb kibocsátásu ezer dináros bankjegyeket hamisitotta. Eddig két férfit és két nőt tartóztattak le. A részletekről a rendőrség a vizsgálat érdekében egyelőre nem ad felvilágositást.

— Halálos szerencsétlenség villanyszerelés közben. Pancsevóról jelentik: Most folynak Pancsevón a városi villanyvilágitás felszerelésének befejező munkálatai. *Georgevics* Albert huszonnégy éves elektrotechnikus kedden a transzformator sodronyvezetékeinek felszerelésénél a magas létrán hirtelen elvesztette az egyensulyt és fejjel a kövezetre zuhant, ahol holtan terült el.

— A sztarakanizsai polgármester sajtópöre. Sztarakanizsáról jelentik: Pánics Antal polgármester ellen a beogradi »Balkán« többizben éles támadást intézett. A lap szerkesztősége a polgármester kérésére megnevezte a támadó cikkek szerzőjét Agbaba Mihály sztarakanizsai ipartestületi elnök személyében. A polgármester, akit igazságosságáért és kiváló képzettségéért az egész város *társadalma* szeretettel és nagyrabecsüléssel vesz körül, meginditotta a sajtópört Agbaba ellen.

— Letartóztatták Medvegy Vilit, a betörőkirályt. Budapestről jelentik: Egy jelentéktelen lopási ügyben folyó nyomozás során a rendőrség pénteken letartóztatta *Medvegy* Vilit, a hirhedt betörőkirályt. Medvegy, aki huszonnyolc éves, a világ *minden* részén követett már el betöréseket és őt tartják a kontinens legügyesebb kasszafurójának. Medvegy, aki eddig huszonötször szökött már meg különböző fogházakból és rendőrségi cellákból, beismerte, hogy legutóbbi letartóztatása óta Párisban, Londonban, Amerikában, legutóbb pedig Csehszlovákiában követett el különböző betöréseket. Amikor Medvegyet a rendőrségen megbilincselték, mosolyogva jelentette ki, hogy kár a fáradságért, *mert két héten belül amugyis meg fog* szökni.

— Nem találják Szubotican a postatolvajokat. A szuboticai postalopások ügyében a rendőrség széleskörü nyomozást inditott, amely azonban eddig még érdemleges eredményt nem hozott. Annyit sikerült megállapitani, hogy a palicsi tóból kihalászott postazsákot május negyedikén expediálták el a főpostáról és a vasuti postahivatalban *Makk* Antal postatisztviselő vette át. A tolvajok tehát a vasuti postáról vitték el a levelekkel és utalványokkal megtömött zsákot. Azt is megállapitotta a rendőrség, hogy a zsákban 1050 dinár volt, amelyet a tolvajok magukhoz vettek. Makk Antalt még nem tudta a rendőrség kihallgatni, mert Belacrkván van kiküldetésben. A tettesek kilétéről még semmi adat sem áll a rendőrség rendelkezésére.

— A szombori alkoholellenes egyesület táncmulatsága. A szombori alkoholellenes egyesület május 10-ikén este müsoros táncmulatságot rendez a gimnázium nagytermében.

— **Németország keleti határainak megváltoztatása.** Washingtonból jelentik: Az United Press tudósitója beszélgetést folytatott *Allen* tábornokkal, a Németországot megszálló amerikai csapatok volt parancsnokával, aki amellett van, hogy Németország keleti határait ujból kell szabályozni. Kijelentette, hogy a versaillesi szerződésnek a lengyel korridorra vonatkozó rendelkezései a francia delegáció makacsságából származnak, amely nemcsak erős Lengyelországot és Csehszlovákiát akar megteremteni, hanem Németországot Oroszországtól elakarja különiteni. A francia kivánságot a versaillesi konferencia többsége helyeselte, mivel attól féltek, hogy ellenkező esetben Németország Oroszországgal együtt léphetne fel.

— **Külpolitikai vita a román kamarában.** Bukarestből jelentik: A kamara ülésén Jorga hosszabb beszédet mondott a külpolitikai helyzetről. Élesen támadta a kormányt, amely szerinte nem gondoskodik Románia nemzetközi helyzetének megfelelő külpolitikai orientációról. A beszédre *Duca* külügyminiszter válaszolt és kijelentette, hogy Románia jó viszonyban él szomszédaival, csupán Oroszországgal nem tudott eddig megegyezni, mert a szovjetkormány nem hajlandó lemondani Besszarábiáról.

— **Csehszlovákiában tömegesen fogják elbocsátani a magyar és a német tisztviselőket.** Prágából jelentik: A Czeszke Szlovo értesülése szerint a kormány kidolgozta a tervet az állami hivatalnokok létszámának apasztására. Elsősorban azokat fogják elbocsátani, akik nem tudják elég jól a cseh államnyelvet, utánuk azok jönnek számitásba, akik hatvanadik életévüket már betöltötték és harmadsorban azok, akiknek megélhetése a gazdasági élet más terén biztositva van. Minthogy már az első kategória a hivatalnokok olyan nagy kontigensét adja, amely fölöslegessé teszi a további létszámapasztást, a két másik csoportba eső tisztviselőket nem fenyegeti veszély. Ez annyit jelent, hogy a kormány ki fogja küszöbölni az állami szolgálatból a magyar és a német tisztviselőket.

— **Letartóztatták a Belgiumban garázdálkodó lengyel banditák vezérét.** Brüsszelből jelentik: A Belgium területén garázdálkodó lengyel banditák vezérét *Vladecket* pénteken letartóztatták. Tizenegy gyilkosságot ismert be az előkelő lengyel családból *származó* haramiavezér, akinek bandája főképpen a belga-francia határmentét veszélyeztette.

— **Egy gyermek vasuti szerencsétlenséget okozott.** Newyorkból jelentik: Az amerikai Ohio-államban levő Athen közelében kisiklott nemrég egy személyvonat s a mozdonyvezető meghalt, a fütő életveszélyesen megsebesült, az utasok közül pedig ötvenet vittek kórházba kisebb-nagyobb sérüléseikkel. A rendőrség hamarosan kideritette, hogy egy Kalph Roberts nevü kilencéves fiu okozta a kisiklást, mert kiváncsi volt arra, hogy milyen a vasuti szerencsétlenség. Dróttal fahasábokat kötözött a sinekre, azután elbujt egy bokor mögé és onnan leste, hogy mi fog történni a vonattal. A gonosz gyermeket őrizetbe vette a rendőrség és javitóintézetbe fogja küldeni.

— **Pesterzsébetet elöntötte a viz.** Budapestről jelentik: Péntek délután Pesterzsébeten egy órától négy óráig óriási felhőszakadás volt. A város alacsonyabb részeit ellepte a viz. Hat helyen beütött a villám. Emberéletben nem esett kár.

— **Radics-párti csendőr.** Noviszadról jelentik: Criber Ferenc szombori csendőr, aki Szajánban teljesitett szolgálatot, többek előtt sértőleg nyilatkozott az államról és Radics hivének vallotta magát. Cribert letartóztatták és pénteken beszállitották a noviszadi ügyészségre.

— **A rigicai molnár és az államvasutak szene.** Noviszadról jelentik: Wolf András rigicai vagyonos molnár 1922 *február 20-án egy vagon fát kapott.* Ugyanabban a vagonban érkezett az államvasutak *részére tizenöt métermázsa* szén is, amelyet Wolf szintén a magáénak mondott. Sikkasztás és becsületsértés miatt került a vádlottak padjára és a törvényszék négyhavi fogházra és öt évi hivatalvesztésre itélte. Az itéletet a tábla is helybenhagyta. A noviszadi semmitőszék pénteken foglalkozott az üggyel és az itéletet annyiban változtatta meg, hogy az ötévi hivatalvesztést három évre szállitotta le.

— **A belga szakértők rossznak tartják az osztrák posta-, t viró- és telefonintézményt.** Bécsből jelentik: *Zimmermann* népszövetségi főbiztos mostani, huszonnyolcadik havi jelentésében beszámol azoknak a belga szakértőknek véleményéről, akiket az osztrák posta-, távíró- és telefonintézmény megvizsgálására, jövedelmezőségének javitására hivott Bécsbe. A szakértők azt tapasztalták, hogy sok a baj ennek az intézménynek a terén, az alkalmazottak tulságosan sok munkaidőt mulasztanak betegség cimén vagy ürügyén, a végzett munka akkor sem kielégitő, ha a nyolcórás napi munkaidőt meghosszabbitják, az igazgatás rendszere helytelen, a munkabeosztás bonyodalmas és a nyugdijak sulyosan terhelik a jövedelmezőséget.

— **Kinevezték Bali Mihály utódát.** Budapestről jelentik: *Bali* Mihály nyugalombavonulásával a budapesti ügyészség — mint ismeretes — pályázatot hirdetett az állami hóhérállásra. A kitüzött határidőig huszonkét pályázat érkezett be *mészárossegédektől*, britanniás tisztektől és többek között *Gold* Károlytól Bali Mihály első segédjétől is. Az igazságügyminiszter a főügyészség előterjesztésére Gold Károlyt nevezte ki Magyarország állami hóhérjává. Az uj hóhér jelenleg hatvanöt éves, harminc *évig müködött Bali Mihály mellett*, összesen 308 kivégzésnél segédkezett.

— **D'Albert londoni hangversenye.** Londonból jelentik: A Vigmare Hall-ban tegnap volt Eugen D'Albert második hangversenye. A mult heti koncerten csak Beethovent és Schubert müveit játszotta, ez alkalommal a modernek felé fordult. Saját szerzeményeiből is előadott egyes számokat, igy egy praeludiumot és fugát, néhány capricciot, amelyek a londoni zeneértő közönség füle számára tulságosan lármásak. Schönherg és Stravinszky sem tetszett, ellenben Reger humoreszkje és gavotte-ja igen kellemesen hatott.

— **Eckhardt Tibor »A Nép« főszerkesztője.** Budapestről jelentik: Az anyagi *válságba jutott* fajvédő-saitó szanálása — állitólag a kormány segitségével — sikerrel járt. A szanálás eredményeképpen *Benárd* Ágoston dr., *A Nép* eddigi főszerkesztője megválik állásától és helyét *Eckhardt* Tibor volt sajtófőnök foglalja el.

— **A verseci kiállitás hamis sorsjegyei.** Noviszadról jelentik: A verseci rendőrség felhivást adott ki, melyben figyelmezteti a kereskedőket, hogy a verseci kiállitás csalója által kibocsájtott sorsjegyeket, amelyek értéktelenek, ne árusitsák tovább, hanem szolgáltassák be a *rendőrségen.*

— **Mükedvelő szinielőadás Sztarakanizsán.** A sztarakanizsai szerb ifjuság kedden este mükedvelő szinielőadást rendezett a kaszinó termében. Sretanovicsnek három felvonásos dalos vigjátékát a »Biszerka hercegnő«-jét adták elő. A szereplők Ivanovics, Karapandzsics, Tóth Jusztinie tanárnő, Létics Lázár, Karapandzsics, Bakelics Sándor, Zvékics Káta, Létics Mara és Sanda, Stefanovics, Ivanovics Stoján, Nadrljanszki Brcan, Mendebaba Bozsa és Zvékics Boskó mind elsőrangu játékot nyujtottak.

— **Jugoszlávia egy évi haladékot kér amerikai tartozásainak megfizetésére.** Newyorkból jelentik: A jugoszláv kormány az amerikai adósságügyi bizottságnak memorandumot nyujtott át, a melyben *vázolta az állam pénzügyi* helyzetét. A memorandum kifejti, hogy Jugoszlávia jelentékeny haladást mutat pénzügyi téren, de egyelőre még nincs abban a helyzetben, hogy adósságainak kifizetésére nézve javaslatokat tehetne. Erre nézve további egy évi haladékot kér.

— **Mussolini a haditengerészeti tárcát is átvette.** Rómából jelentik: Azok a hirek, amelyek *Taon de Revel* tengerészeti miniszter lemondásáról már napok *óta* el voltak terjedve, valóra váltak. Mussolini miniszterelnök hosszabb kihallgatáson volt a királynál és bejelentette a tengerészeti miniszter lemondását, amelyet a király el is fogadott. A haditengerészeti tárcát Mussolini fogja vezetni, akinek kezében ilyenformán a kormányelnökségen kivül *most* már a külügyi, hadügyi és haditengerészeti tárca *lesz.*

— **Megoperálták a paphalomi szerencsétlenség áldozatát.** Szentáról jelentik: *Tóth* Panni *szentai* leányt, *akit* — mint a *Bácsmegyei Napló* megirta — *Szldvnics* Milán kereskedősegéd véletlenül lelőtt, pénteken operálták meg a szentai közkórházban. A leány sérülése rendkivül sulyos volt, a sörétek megsértették az egyik szemét, amelyet ki kellett operálni. A szerencsétlen leány még nincs tul az életveszélyen, állapota nagyon sulyos. A szerencsétlenség annál tragikusabb, mert Tóth Panni néhány nap mulva tartotta volna *meg eljegyzését* Borgyocski György szentai kereskedővel, aki már évek óta udvarolt a leánynak. Borgyocski nem állott el szándékától és amint felgyógyul a leány, megtartja vele eljegyzését.

— **Éhinség Kinában.** Sanghaiból jelentik: Kvei-Hu tartományban hetek óta borzalmas éhinség pusztit. A tavalyi rizstermés már teljesen elfogyott és uj termésre csak öt hónap mulva van kilátás. *Több millió embert éhhalál fenyeget.* A lakosság füvel, fakéreggel, levelekkel táplálkozik, egyes helyeken *az éhezők végső kétségbeesésükben az emberevésre fanyalodtak.* Anyák néhány marék rizsért eladják gyermekeiket. A kormánynak egyelőre nem áll *módjában* az éhező vidékek lakosságának ellátása.

— **Nem találják a debreceni gyilkost.** Debrecenből jelentik: A nyulasi legelőn meggyilkolt *Gyulai* Margit rejtélyes halálának körülményeit eddig még nem sikerült felderiteni. Nem sikerült megállapitani eddig, hogy valóban kéjgyilkosság történt-e. A boncolás eredménye szerint a leány halálát fulladás okozta, de külső erőszak nyomait nem lehetett fölfedezni rajta. A boncolás eredményét nagyban befolyásolta, hogy a leány holtteste sokáig volt a vizben. A csendőrség most a környékbeli tanyákon folytatja a kutatást és azt igyekszik megállapitani, hogy Gyulai Margit eltünésének ideje óta kiknél járt a környéken és kikkel érintkezhetett.

— **Villamos elgázolás.** Noviszadról jelentik: A 24-es számu villamos péntek reggel elütötte Sztelics Iván 64 éves munkást, akinek jobb karja eltörött. Beszállitották a közkórházba.

Orvosi hir. Dr. *Hermann* Károly orvos külföldi *tanulmányutjáról hazaérkezett* s rendelését a mai nappal ujból megkezdte. Rudić *ul.* 2. Gyümölcspiac. Rendel d. e. 9—12. d. u. 2—6-ig.

— **A noviszadi állami tisztviselők és alkalmazottak rendkivüli közgyülése.** Noviszadról jelentik: Az állami tisztviselők és alkalmazottak noviszadi szervezete szombaton délután a városháza közgyülési termében rendkivüli közgyülést tart.

— **Haway körül lesznek az amerikai flotta nagygyakorlatai.** Newyorkból jelentik: Az amerikai hadügyminiszter az amerikai rádió egyesülettel együtt most kisérletezik, hogy miképpen volna lehetséges a Haway körül tartandó amerikai flottagyakorlatról képeket közvetiteni drót nélkül Newyorkba. A távolság nyolcezer kilométer.

— **A pancsevói Francia Klub hangversenye.** A pancsevói Francia Klub május 6-án Gyurgyevdánkor tartotta meg nagyszabásu hangversenyét a beogradi királyi gárdazenekar közremüködésével, amely fényes sikert aratott. A terem zsufolásig megtelt közönséggel és a fővárosból is számosan jöttek át Pancsevóra a hangversenyre. A teljes, százhusztagu zenekar kitünő szereplésén kivül különös tetszést keltett Nikol-Ankije Kaszteran gyönyörü hárfaszólója.

— **Mükedvelő előadás Pancsevón.** A pancsevói Mükedvelők Egyesülete május 16-án a »Trombitás« helyiségeiben magyar mükedvelő előadást tart, melyen *Foldes* Imre »A kis muszkák« cimü három felvonásos vigjátékát fogják előadni. Az előadás iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

Farkasné Gábos Nelly, a régi szuboticai szinház volt primadonnája szombaton és vasárnap este ujból vendége lesz a suboticai szinháznak. A Luxemburg grófja előadásának bevezetéseképen szerb müdalokat fog énekelni a kiváló *müvésznő.* Az eseményszámba menő müélvezetre már most felhivjuk a közönség figyelmét. Jegyek előre válthatók Balázs J. Jenő uridivat üzletében.

— **Egy tizenkilenc éves sakkjátékos legyőzte Grünfeldet.** Baden-Badenből jelentik: A nagymesterek sakktornáján a tizenkilenc éves mexikói *Torre*, a hires teorikus bécsi nagymestert, *Grünfeldet*, elhárithatatlan matthálóba csalta és a tizenharmadik lépésben legyőzte. Az emlitett játszma a sakktörténet egyik *legrövidebb és legcsodálatra* méltóbb játszmája.

Lepedat i Jovanovics főelárusitóknál Szuboticán *vásárolt sorsjegyek* közül a következők nyertek május 7-én: 5000 dinár *122831, 3000* dinár 134463, 28078, 1000 dinár *6702, 23052,* 37447, 42987, 58887, 104135, 117343, 400 dinár 6713, 68, 10302, 39, 40, 13905, 7, 14349, 81, 17283 23007 26 57 63 82 27433 30709 54 39202 69 41752 67 429002 24 44230 47223 32 79 53070 56125 57933 86 58897 67278 68843 83 71261 73957 92 76843 44 79964 92 84102 86533 48 600 89481 92033 93130 52 88 102610 72 104130 70 109537 112403 15 117366 91 119537 131962 132411 65 133237 56 75 82 134446 56 136305 59 89 145339 61 66 148025 26 52 148998 149220 38.

— **Kivégzett hitvesgyilkos.** Párisból jelentik: *Dervaux* párisi kereskedőt, aki feleségét néhány hónappal ezelőtt meggyilkolta, holttestét feldarabolta és a Szajnába dobta, azért, hogy barátnőjét vehesse feleségül, a párisi törvényszék legutóbb halálra itélte. Dervauxt pénteken reggel végezték ki.

— **A kikindai szerb nőegylet táncmulatsága.** Kikindáról jelentik: A kikindai szerb nőegylet május hatodikán müsoros *táncmulatságot* rendezett. A müsoron a *Guzle*-énekkaron az érdezi gimnázista leányok táncszámai, Jerdezi gimnáziumi igazgató zongorakisérleténél és Pesics Voiszláv szavalószáma szerepeltek, nagy sikerrel. A kitünő rendezésért Ajvár Szófia elnököt és dr. Lalics Pálné alelnököt illeti *dicséret.*

Dr. Wottitzky Béla orvos Vel.-Kikindán rendelését Karadjordjev ul. 719. sz. alatt megkezdte, városházával *szemben.* Rendel d. e. 8—9 és d. u. 2—4-ig.

— **Bombamerénylet Newyorkban.** Newyorkból jelentik: Az olasz terménykereskedők épületében bombarobbanás történt, amely egy *embert megölt*, négyet sulyosan, tizet könnyebben megsebesitett.

— **Meghalt az angol szappankirály.** Londonból jelentik: Londonban csütörtökön meghalt hetvennégy éves korában *lord Revilhulmy*, az angol szappankirály. Valamikor apja kis szatócsüzletében kezdte pályáját, itt volt inas, később egy kis szappanfőzőt alapitott s a hosszu esztendők során annyira vitte, hogy hatalmas szappangyártelepei voltak, saját gőzösflottája és saját hajóépitő telepe.

Džavić Márton templom- és szobafestő, a budapesti országos vásáron a különböző és legmodernebb stilusban kiállitott szobafestészeti mintáit rendelőinek rendelkezésére bocsájtja. Subotica, Save Tekelije ul. 29.

Kinevezték a cseh nemzeti bank kormányzóját. Prágából jelentik: A cseh nemzeti bank kormányzójává a prágai Városi Bank igazgatóját, *Posspislt* nevezték ki. Poszpisl *Rasinnak* munkatársa volt és hosszu idők óta ő képviselte a cseh-szlovák államot nemzetközi pénzügyi tárgyalásoknál.

— **Kedden tárgyalja a budapesti honvédtörvényszék Léderer Gusztáv bünügyét.** Budapestről jelentik: A katonai hatóságok, mint ismeretes, már teljesen befejezték a Léderer-ügyben a nyomozást. A csendőrügyészség rablógyilkosság büntette cimén emelt vádat *Léderer* Gusztáv csendőrőhadnagy bünügyében és inditványozza, hogy a vádlottat közösitsék ki a hadseregből és kötél általi halállal büntessék. A katonai törvényszék május 12-én, kedden tárgyalja a nagyszabásu bünpör katonai hatóságok elbirálása alá tartozó részét. A tárgyalás minden valószinüség szerint négy-öt napig fog tartani. A Léderer-ügy másik részét, *Léderer* Gusztávné és *Léderer* Sándor bünügyét a büntetőtörvényszék valószinüen junius*ban*, de föltétlenül még a nyári törvénykezési szünet előtt letárgyalja.

Női- és **gyermekfehérnemüt** a legjutányosabb áron a »Dama« fehérnemüszalon készit Tolstojeva (Ödor-u.) 21.

Roth Olga kozmetikai intézetében, Kr. Aleksandrova ulica 4. szám alatt, a Rossija Fonciére palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcbőrhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolitása. Kaphatók sajátkészitményü, kiváló hatásu kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehéritő- és szeplőcskenőcsök stb.

KINTORNA

Az egyik jugoszláviai moziban négy napon át, naponta három előadásban **játszottak egy filmet.** A mozi igazgatója örvendetes szivvel tapasztalta, hogy egy ambiciózus kékfestő minden alkalommal megjelenik és szorgalmasan végig nézi a filmet, amely egyébként nem tulságosan tetszik a közönségnek.

Boldogan kérdi meg a látogatót, hogy tetszik-e neki a film. A kékfestő magyarázata hideg zuhany a mozidirektorra:

— Ez a film egy vacak. A harmadik felvonásban azonban van egy jelenet, a mikor Lya Pytty — ez a gyönyörü nő, — levetközik, hogy fürödni menjen a tóba. Abban a pillanatban, amikor már az ingét akarja levetni, jön, — hogy az ördög vinné el, — a gyorsvonat s én nem látom tovább a vetkőzést. Azért jövök el minden nap, — hogy egyszer csak lesz késése a gyorsvonatnak

*

Az istenben boldogult öreg vigéc a földön szenvedélyes preferanszjátékos volt. Minthogy a jó kártyás jó ember, az öreg Backstein a menyországba *futott. Itt* is szervezni akart egy preferansz partit. Szent Péter, aki szintén nem idegenkedik a preferansztól, már hajlandó volt beállni, most már csak egy harmadikat kellett keresni. Backstein oda lép egy idősebb urhoz:

— A nevem Backstein.

— Nagyon örvendek. Nyolcadik Henrik vagyok.

A vigéc haragosan fordul el tőle.

— Kár. Én egy harmadikat keresek.

KÖZGAZDASÁG

Értekezlet a becskereki kisvasut kitelepitése ügyében. Többször foglalkozott már a Bácsmegyei Napló Becskerek városnak azzal a tervével, hogy a főutcán keresztül menő keskenyvágányu vasutat kitelepiti. Szombaton délelőtt foglalkozik hivatalosan első izben Becskerek város ezzel a tervvel. A szombati tanácsülésre meghivták a bánáti képviselőket is.

Májusban életbe lép az uj vámtarifa. Május elsején váratlanul és indokolatlanul felemelték a vámfelpénzt. Májusra azonban ujabb meglepetés is várható. Megbizható helyről szerzett információk szerint az uj vámtarifa még e hó folyamán életbe lép. Hogy az uj tarifában a vámtételek alacsonyabbak legyenek, arra számitani sem lehet, ellenben egészen bizonyos az, hogy a változás addig, amig a vámhivatalok személyzete teljesen ki nem ismeri az uj tarifát, sok megrázkódtatással jár.

Becskerek is mezőgazdasági kiállitásra készül. Május 12-ére Becskereken, a vármegyeház nagytermébe értekezletet hivtak össze, amely a Becskereken ősszel rendezendő mezőgazdasági kiállitás előkészitésével foglalkozik. Az értekezletre a bánáti mezőgazdák vezetőit hivták meg.

A gabona fuvardijának leszállitása. Az *országos malomszövetség* akciót inditott a gabona vasuti fuvardijának leszállitása iránt. A bánáti malomtulajdonosok vasárnap délelőtt 10 órakor a becskereki iparkamarában értekezletet tartanak, hogy ebben a kérdésben állást foglaljanak.

Romlandó áruk szállitásának meggyorsitása. A szuboticai vasutigazgatóság értesitette hus, tojás és más romlandó árucikkek exportálásával foglalkozó cégeket, hogy a romlandó áruk szállitását nemzetközi relációkban is meggyorsitják. Az élelmiszer vagonok a jövőben Caribródtól, a bolgár határtól, Bua-ig, a svájci határállomásig négy nap alatt teszik meg az utat.

SPORT

A Szub. Sport vasárnap Noviszadon játszik. A Szub. Sport vasárnap Noviszadon vendégszerepel, ahol NAK lesz az ellenfele. A szuboticai csapat kompletten veszi fel Noviszadon a küzdelmet, megerősödve az alszövetségtől ez alkalomra kikért Dérrel, aki Csisztaiival együtt a közvetlen védelmet alkotja.

Középiskolai atlétikai verseny Becskereken. Becskerekről jelentik: A vajdasági középiskolák atlétikai versenyét vasárnap tartják meg Becskereken. A versenyre több vajdasági város benevezett, közülük Szubotica is. Az országban ez lesz az első középiskolai atlétaviadal.

A Pancsevói SC ünnepe. A Pancsevói SC Gyurgyevdánkor tartotta szláváját, amelyen nagyszámu előkelő közönség vett részt. Az ünnepély alkalmából a görögkeleti püspök felszentelte az egyesület pályáját, mely után megtörtént a hagyományos kalácsszegés. A Bánáttal hirdetett barátságos mérkőzés elmaradt, mert a pálya a nagy esőzéstől tulságosan felázott. A mérkőzést május 16-án fogják lejátszani.

Az Odzsaci Sportklub majálisa. Az Odzsaci Sport Klub május hó tizedikén a szerpszki-mileticsi erdőben majálist rendez.

Körmérkőzés Beogradban. Beogradból jelentik: A BSK Csika Csada nevü játékosának huszonötéves jubileuma alkalmából pünkösdre körmérkőzést tervez, amelyre a következő csapatokat fogja a klub meghivni: Beogradból a Jugoszlavia, Splitből a Hajduk, Zagrebből a Gradjanski, Szuboticáról a Bácska, Ljubljanából az Ilirija, Kragujevácról pedig a Sumadija. A körmérkőzés végleges programját még nem állapitották meg.

Vasárnapi sportprogram Becskereken. Vasárnap két érdekes mérkőzés kerül lejátszásra Becskereken. A Kadma a noviszadi OSKV-t látja vendégül, mig a Vasutas csapatnak a verseci Dusán Silni bajnokcsapata lesz az ellenfele. Az OSKV mérkőzést megelőzően a becskereki középiskolák atlétikai versenyt rendeznek.

Budapest:

MTB—NSC 2:1 (2:1.) Szép játék után megérdemelten győzött a budapesti bajnokcsapat a NSC felett.

Bécs:

Notts County—WSC 1:0. Az angolok játéka csalódást keltett. A WSC egyenlő ellenfélnek mutatkozott.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. május 8.

Budapest valuta 1121—1140, deviza 1141—1149.

Prága valuta 54.25—54.75, deviza 54.6750—55.1750.

Berlin valuta 6.72—6.76 milliárd márka, deviza 6.76—6.78 milliárd márka.

Bécs valuta 1143—1149, deviza 1149—1154.

London deviza 296.

—

Zürich, máj. 8. *Zárlat:* **Beograd 8.35,** Páris 2695, London 2508.5, Newyork 517, Brüsszel 2610, Milanó 2123, Amsterdam 20785, Berlin 123⅛, Bécs 72.75, Szófia 3.775, Prága 15.30, Varsó 99.55, Budapest 72.50, Bukarest 2.45.

Beograd, máj. 8. *Zárlat:* Páris 324—324.50, London 300.12½, Newyork 61.85—61.90, Genf 1189, Milanó 254.25—254.35, Berlin 14.72—14.75, Bécs 8.73, Prága 183.60—183.75, Budapest 8.71, Bukarest 29.50—29.75.

Noviszadi terménytőzsde, május 8. A mai üzlet általában csendesebb és ennek következtében a forgalom mérsékelt. Az irányzat annyiban változott, hogy amerikai jelentések folytán a vételkedv tartózkodóvá vált. Buza, bácskai, 75—76, 2 százalékos 485 dinár. Tengeri, bácskai 190—195 dinár, bácskai, Duna hajó 205 dinár, bácskai csatorna hajó 203 dinár. Forgalom: buza 100, tengeri 4750 q.

Noviszadi értéktőzsde, máj. 8. 2½%-os állami hadikár 181 dinár.

Szentai gabonaárak, május 8. A mai piacon a következő árak szerepeltek: Buza 470 dinár, Tengeri 190 dinár. Hajóba májusi 200 dinár. Zab 260 dinár. Árpa 265 dinár, Sörárpa 270 dinár. Muharmag 250 dinár, Köles 250 dinár. Heremag 260 dinár. Bab 400 dinár. Repce 405 dinár. 0-ás liszt 740 dinár, 2-ős 700 dinár, 5-ös 660 dinár, 7-es kenyérliszt 510 dinár. Korpa 210 dinár. Irányzat lanyha.

Budapesti terménytőzsde, május 8. A terménytőzsdén ma lanyhán indult az üzlet. Amerikából is egycentes áresést jelentettek buzából, 1.75 centes áresést rozsból és másfélcentest tengeriből. Nyitáskor alig mutatkozik kereslet gabonafélék iránt; 490.000 koronával kinálják a buzát és 515.000 koronával a 78-as tiszavidékit.

Rozsért 450—455.000 koronát kérnek. A takarmánycikkek piacán ma is csak tengeriben van élénk üzlet, szilárd irányzat mellett. De ezt is csak exportcélokra vásárolják. Németországba és Romániába megy ki a legnagyobb mennyiségü tengeri.

Csikágói gabonatőzsde, máj. 7. Buza májusra 164.5. Buza juliusra 158. Buza szeptemberre 146. Tengeri májusra 112. Tengeri juliusra 114.75 Tengeri szeptemberre 113.25, Zab májusra 44.625, Zab juliusra 44, Zab szeptemberre 44.375, Rozs májusra 124, Rozs juliusra 115.25, Rozs szeptemberre 107.5.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: *Duna:* Bezdán 388 (+3), Bogojevó 463 (+13), Vukovár 376 (+12), Palánka 380 (+16), Noviszad 369 (+13), Zemun 389 (+19), Pancsevó 344 +(9), Smederevó 429 (+11), Orsova 366 (+8). *Dráva:* Maribor 104 (—8), Zakanj 74 (—56), Terezinopolje 186 (—24), Donji Miholjac 319 (+44), Oszijek 352 (+18). *Száva:* Zagreb 170 (—56), Sisak 753 (—5), Jasenovac 790 (—), Bród 644 (+10), Samac 520 (+77), Mitrovica 514 (+24), Beograd 326 (+15). *Tisza:* Szenta 260 (—2), Becse 262 (+2).

Komoly urileány
idősebb hölgy vagy házaspár háztartását vezetné,
beteg mellé
gondozónak is elmenne.
Szives megkeresést „Szorgalmas" jeligére a kiadóba.

SUBOTICA LÁTVÁNYOSSÁGA
A VILÁGVÁROSI NIVÓJU
KERT MOZI
A
LIFKA BIOSKOP
ÁRNYÉKOS UDVARÁBAN
RÖVIDESEN
MEGNYILIK!
3974

EGY ADAT
AMELY MINDENKIT ÉRDEKEL

Bőrtisztátlanságokat és az arc időelőtti vénülését legtöbbször a felhámszövet kiszáradása okozza. A
CRÈME SIMON
biztositja a bőr lágyságát és rugalmasságát és megőrzi az arc fiatalosságát és szépségét.
Ezt a kitünő arcápolószert a nedves bőrre kell kenni közvetlen mosdás után olyképen, hogy a krémet az ujjunkkal az arcra enyhe, de alapos dörzsöléssel felkenjük. A felhám ihacsai teljesen felszivják ezt a szert, amely nem hagy maga után semmi nyomot vagy fényességet.
SIMON CRÈME, PUDER és SZÁPPAN
PARFUMERIE SIMON
59 Fg. Saint-Martin PARIS
MINDENÜTT KAPHATÓ!
3316—14

NYILTTÉR.

Üzletáthelyezés

Értesitem a n. é. közönséget, hogy **óra- és ékszerüzletemet** a Sokolska ul. 2. alól a

Strosmajerova ul. 7. szám alá

(Husplac) helyeztem át.

Kérem a n. é. közönség további szives pártfogását

Nyilas és Csajkás
órás és ékszerészek

3958

VIG
KÖNYVKERESKEDÉS SUBOTICA

OLCSÓ KÖNYVAKCIÓJA

Május 7-től kezdődőleg naponta e lap hasábjain megjelenő hirdetéssel tesszük lehetővé, hogy a nagyközönség tudomást szerezzen olcsó könyvakciónkról. Ez által módjában lesz bárkinek a gondosan összeválogatott könyvek közül azt, a mely egyéni izlésének legjobban megfelel, kiválasztani és ha kivágja és és összegyüjti ezeket a hirdetéseket, hü képet fog kapni a jelenleg raktáron levő szépirodalmi könyveinkről.

Minden hirdetés csak egyszer jelenik meg!

Az árak csak addig maradnak érvényben, amig a raktáron levő készlet tart. Öt különféle könyvet együttes rendelés esetén bérmentve szállitunk.

I. csoport.
10 könyv ára csak 25 dinár
Csakis együtt kaphatók!

Ebner Eschenbach: Felbontatlanul elégetendő
Flaubert: Heródiás
Lakatos: Pesti bábjáték
Lermontow: Démon
Puskin: Pique Dáma
Renard: A találka
Stevenson: A büvös palack
Turganyev: A zsebóra
Wagner: Lohengrin
Wilde: A cantervillei kisértet

II. csoport.
7 könyv ára csak 30 dinár
Csakis együtt kaphatók!

Arcübasev: Emberek hulláma
Regnier: A mezitelen Giuilietta
Rinchart: A csigalépcső
Puskin: Dubroszkij
Lugovoj: Nincs kegyelem
Jack London: Vissza a vadonba
O. Foxer: Hálóban

III. csoport.
14 dináros könyvek.
Minden kötet külön is kapható.

Auernheimer: Renée és a férfiak, **160 oldal**
Balázs Dezső: Tass István ifjusága, **160 oldal**
Beöthy Zsolt: Régi nóták, **120 oldal**
Gosztonyi: Egy pesti fiu, **152 oldal**
Krudy Gyula: Nagy kópé, **160 oldal**
Marcel Prevost: Félszüzek, **172 oldal**

A 6 kötet egyszerre megrendelve 80 dinár

Vigyázat! A hirdetést őrizze meg!
Csak egyszer jelenik meg!

4004

Bánátban járás székhelyü városban, jóforgalmu rőfösüzlettel, 25 szoba és mellékhelyiségekből álló és 100.000 dinár jövedelmü, a főtéren levő **egy emeletes ház** jutányos árban eladó. Bővebb felvilágositással szolgál **Dr. Belohorski és Szugyi** forgalmi irodája **Novisad**, Safarikova u. 7. I./10.

A VETÉLYTÁRSNŐ

Irta: Georges Pourcel

— Drága barátom, mondom neked, ha találkoznál vele . . . Mintha a Fronde valamelyik hősnője kelt volna életre benne! Ismered Longueville hercegnő medaillonját? Ugyanaz az arc, ugyanazok a mozdulatok . . .

Célestin Boisredon ezekkel a szavakkal jelentette be barátainak Louise Latapieval kötött házasságát. A derék teremtés egyszerü leány volt, aki talán maga is tiltakozott volna az ellen, hogy a tizenhetedik század nagyvilági hölgyeivel hasonlitsák össze. De Célestin, mióta történelmi tanulmányokkal foglalkozott, tulcsigázott képzelettel minden emberben rég elmult korok figuráit vélte látni. Ártatlan álmodozó lötére ez a hajlandósága nem volt veszélyes, s szinte megbujt a századok árnyékában, amelyek szeliden elfedték előle a jelen kiábránditó zavarosságát.

Mindamellett kiderült, hogy egy vérbeli hercegnővel való együttélés nem tartozik a legkellemesebb mulatságok közé; Célestin lassan-lassan ráunt Longueville hercegnőre, s más történelmi nagyságok után kutatott. A hölgyek között, akik feleségét felkeresték, akadtak olyanok, akik az elmult korok hajdani hölgyeire emlékeztették. Louise észrevette ezt a hirtelen változást s attól kezdve sohasem hagyta el férjét, kiállitásokon, könyvtárakban állandóan együtt láthatta őket mindenki.

Egy napon valamelyik áruházból kijövet, Célestin egyszerre hipnotizáltan állott meg az egyik borbélyüzlet előtt, amelynek kirakatából egy viaszbáb fagyott mosollyal bámult a járókelőkre.

— Ó! — kiáltott fel. — Nézd csak, hisz ez valósággal Madame de Montbazon!

Felesége közömbösen felelt valamit, s figyelmeztette férjét, hogy haza kell sietniök, de a jámbor Célestin ez egyszer ellentállt.

— Ha mondom neked, hogy Marie de Montbazon, a legszebb frondeuse néz itt a járókelőkre!

Az asszony gunyosan hallgatott, de tagadhatatlan féltékenységgel bámult a mosolygó vetélytársnőre. Célestin Boisredon pedig néhány nappal később megvásárolta a viaszfigurát és dolgozószobájának kandallójára állitva, órákhosszat bámulta.

Csodálatos élet kezdődött ekkor. Célestin bámulatos odaadással kezdett foglalkozni Marie de Montbazon életével, kikereste a rávonatkozó forrásmüveket, helyreigazitotta Victor Cousin számos tévedését és valósággal lovagja lett a hajdani szépségnek, amely most viaszba öntve mosolygott reá a kandallóról. Louise Latapie pedig minden reggel komoly jeleneteket rendezett férjének, aki mindig csak ezt válaszolta:

— Ismerem ennek a gyülölködésnek a forrását! A Longueville-ház sohasem szerette Marie Montbazont.

S a hajdani hires vetélkedés, amely háromszáz évvel ezelőtt egy egész udvart izgalomban tartott, ujból megindult. Egy napon Louise nyilt gorombasággal jelentette ki:

— A te Montbazonod! Cousin megirta, hogy ostoba volt, mint egy liba, emellett rosszindulatu, kacér . . .

— Kacér? És a te Loungeville-ed drágám? Már elfelejtetted Colignyt, La Rochefoucauld-t . . . és a többieket?

Igy folyt a harc a házastársak között heteken keresztül. Louise Latapie—Longueville végre is elhatározta, hogy erős kézzel véget vet a vetélkedésnek. Kora reggel behatolt férje dolgozószobájába, s egy kalapáccsal darabokra törte a kacér hercegnőt. De alig hogy ki akart surrani a szobából, belépett Célestin és torkon ragadta a feleségét. Ha a szolgáló közben be nem jön, talán meg is fojtja.

— Kezet emelni Montbazon hercegnőre! Bocsánatot kell kérnie asszonyom, még hozzá nyilvánosan, a király előtt . . .

Madame Célestin Boisredon pedig — mivel alapjábanvéve jó feleség volt — megtette, amit férje követelt tőle és ünnepélyesen bocsánatot kért a darabokra tört hercegnőtől. S s bocsánatkérés után a házastársak derüs boldogságban éltek tovább.

*

Mikor Célestin Boisredon az Akadémiában székfoglalóját megtartotta, ismerősei közrefogták és elragadtatott hangon gratuláltak neki »ahoz a zseniális képességéhez, amellyel ezt az elmerült időt fel tudta elevenitení«. Mikor kilépett a nagy kapun, egyik bámulója hangosan dicsérte hires könyvét, amelynek ez volt a cime: »*Madame de Montbazon és barátai*«. Célestin nevetve válaszolt:

— Ne beszéljen többé erről a hölgyről. Hát nem látja, hogy valamennyi szeretője előbb-utóbb rosszul járt? Rance a börtönbe jutott, Boisredon pedig az Akadémiába . . .

FIGYELEM! Gyár 720 □-öl telekkel Novisad legszebb helyén szabadkézből kedvező áron **ELADÓ.** Esetleg társulnék is! Cim a kiadóhivatalban 3457

„DAMA"
FEHÉRNEMŰSZALON
Tolstojeva (Ódor) ul. 21

Jutányos áron készit:
női- és gyermekfehérnemüt, hozott és saját anyagból, azonkivül **pyjamákat, ágygarniturákat, stórokat stb.** a legszebb kézimunkával. 9007

PALACE-HOTEL
PENSION CRNKOVIĆ
CRIKVENICA

Többszörösen kitüntetett, régi jónevű, elsőrendű ház
Teljes panzió 80 dinártól kezdve
JOSIP CRNKOVIĆ
tulajdonos

3504

DARUVAR ÁSVÁNY- és ISZAP-FÜRDŐ

Radioaktiv 37—50 c. fokos melegforrások.
Rendkivüli gyógyhatás:
női bajoknál, reumánál,
ischiasnál, vérszegénységnél
Kellemes nyaralóhely! — Egész éven át nyitva!
Kedvező vasuti összeköttetések!
Mérsékelt árak!
Főszezonon kivül nagy árengedmények.
Prospektus kivánatra.
FÜRDŐIGAZGATÓSÁG

3446

Prima minőségü
BÜKKHASÁB
bázhoz szállitva, felvágva, a legolcsóbb napi áron
SPEDICIŐ!
Mindennemü fuvarozás a leggyorsabban és legpontosabban teljesittetik. — Szives támogatást kér
PALJIĆ RADOMIR fakereskedő és spediteur SUBOTICA Szegedi-ut, a teherpályaudvar bejáratánál
Telefon 839 3628

FERD. PIATNIK & SÖHNE WIEN
PIATNIK NÁNDOR és FIAI BUDAPEST
KÁRTYAGYÁRAK
kizárólagos képviselete egész Jugoszlávia területére
F. BEDŐ SUBOTICA
Šenoe ul. 19. **Telefon 430.**

Tekintettel a forgalomban levő hamisitott bélyegzőjü kártyákra, csak a nálam vásárolt kártyákért vállalok felelősséget

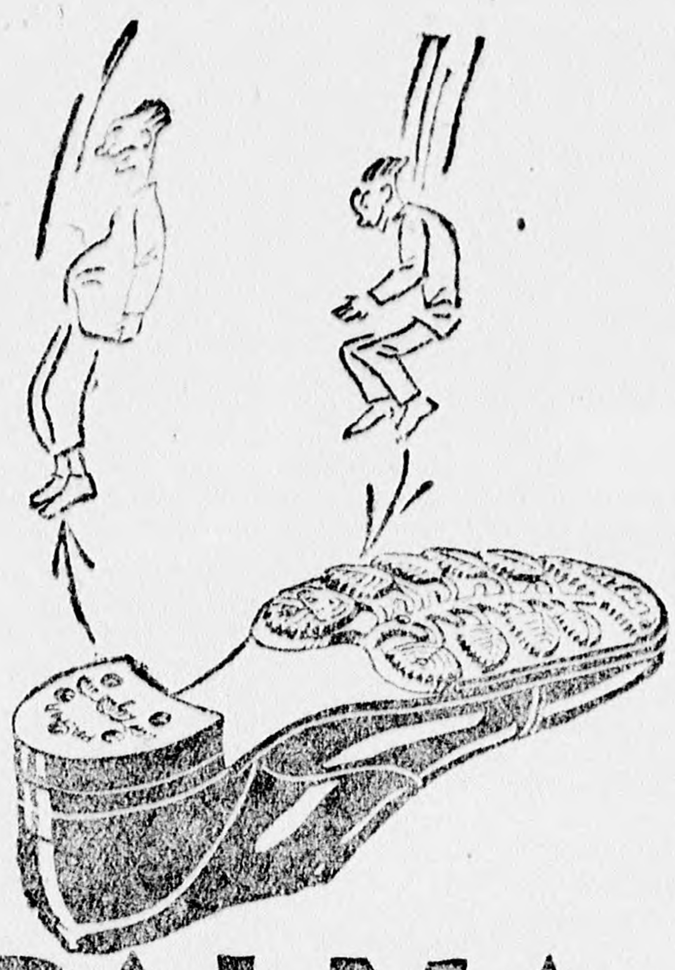

PALMA

KAUCSUK SAROK és TALP

elentáll az időjárásnak — ruganyos — higienikus

Milkó Izidor

UJ KÖNYVEI

1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
3) Spekuláné és társai. Egy kötet vidámság
4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
5) Irók és könyvek (Elbeszélések)
6) Baedeker irásaiból (Novellisztikus dolgok)

A „Világ" a következőket irja a könyvekről: Mesélő kedvű, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth, kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky, magyaros, mint Abonyi Lajos.

A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár

Minden kötet külön is kapható a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában vagy a szerzőnél (Subotica, Zrinjski trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

,VESNA' HAJÓZÁSI RESZVÉNYTÁRSASÁG
SUŠAK

3030

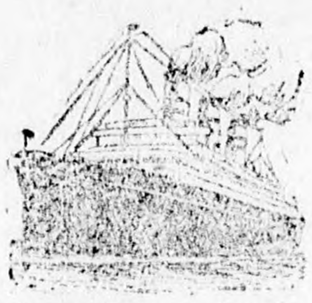

Rendszeres személy és áruforgalom

DÉL-AMERIKÁBA ÉS KANADÁBA

Első szerb hajózási vállalat, melynek hajói hazai kikötőből indulnak. — Bővebb felvilágositással szolgál:

ALDAN SZVETISZLAV váltó üzlete **VELIKA-KIKINDA.**

„ORIENT"
KELETI SZŐNYEGKERESKEDÉS
SUBOTICA, ALEXSANDROVA UL. 13.
EGYENESEN PERZSIÁBÓL

Ujabb szállitmány valódi perzsa szőnyeg érkezett gyönyörű szinpompás válaszlékban, különböző minőség- és nagyságban és pedig:

BUCHARA
AFGAN
SIRASZ
SIRVÁN
SZINE
SERABENT
HERISZ
TEBRISZ
GYOROVÁN
BELUDZSISZTÁN

és egyéb keleti minták, valamennyi nagyon olcsó áron. Ne mulassza el megtekinteni őket vételkötelezettség nélkül. 3086

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapitva: 1902. **Subotica** Telefon: 190 sz.

Táviratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota. Telep: Sentai put.

AMERIKAI KÉVEKÖTŐMANILLA

Zsák, ponyva, kötél, zsineg, lópokrócok, butorszövet és kárpitos cikkek

A szegedi kenderfonógyár kizárólagos képviselete a Vojvodinában

Szőnyegek minden kivitelben, kókusz futók és szőnyeg védők.

SZENZÁCIÓS OLCSÓ KÖNYVEK:

VIG

KÖNYVKERESKEDÉS SUBOTICA

3310

Most jelent meg uj kiadásban, békebeli kiállitásban „A világirodalom legnagyobb regénye"

Hugó Viktor:

A NYOMORULTAK

a négy vaskos kötet (1600 oldal) ára most csak **70 dinár.**

Hugó Viktor:

PÁRISI NOTRE-DAME

a 820 oldalra terjedő két hatalmas kötet **63** dinár A „Párisi Notre-Dame" a romantikus regények egyik leghiresebb terméke. Aki még nem ismeri a bájos Esmeralda és a csuf harangozó történetét — most olcsón megszerezheti a könyvet.

James Oliver Curwood:

A FARKASEMBER

A Jack Loudonnál is körülrajongottabb nagy amerikai iró első regénye most jelent meg a Génius „Olcsó akció" sorozatban 152 oldal ára **24** dinár

---

Uj vukovári arctisztitó kenőcs szepiő, himlőhely, sömör, májfolt, kelések, fakadékok, forrósági pörsenés, orrvörösség és minden egyéb arcvirágzás ellen.

Uj vukovári bőrszépitő szappan és puder, mely az arckenőccsel a használati utasitás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal arcot kölcsönöz

Egy nagy tégely ára 12 dinár, kisebb 8 dinár, szappan 6 dinár, pouder 10 dinár.

Minden tégelyen Krajčović, a készitő arcképe látható.

ZE. KRAJČOVIĆ GYÓGYSZERTÁRA VUKOVÁR

3128

Délbánát egyik városában

szanatóriumnak

is alkalmas nyári lakás, egy hold szőllős telken előnyös feltételek mellett eladó. — Angolpark. Vasasfürdő helyben. — BEGA hirdető és közvetitő Veliki-Bečkerek, a főpostával szemben. 3982

Jég! Jég!

Tudomására hozom a jégvásárló közönségnek, **hogy a jég gyártását megkezdtük.** Mindenki **korlátlan mennyiségben** kaphat. Kötéseknél és nagybani vételnél árkedvezmények. — Videkre szállitásokat vállalunk.

3216

Hamburger Jéggyár

TELEFON 566.

14-től kezdve telefonhivásra házhoz szállitok.

RADIOAKTIV HŐFÜRDŐ
37.5°

RÖMERBAD

S. H. S.

RIMSKE-TOPLICE

SZEZON MÁJUSTÓL-OKTÓBERIG

Csúz, reuma, női bajok, idegbántalmak ellen.

Penzió 80 dinártól kezdve.

Prospektus ingyen. 3103

Cipőüzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

cipőüzletemet

a „Bela Lala"-hoz, az Apolló épületében

Novisadon

(a városházával szemben) megnyitottam. — Állandóan rak táron tartok legkiválóbb minőségű cipőket a legolcsóbb árban Kérem tekintsék meg a raktáramat vétkötelezettség nélkül

Kiváló tisztelettel

MAVRO POLLAK

NOVISAD

APRÓSZÉN

25 mm-re rostálva, salak képződés nélkül, 12—17% hamu, legjobban megfelel **kőrkemencéknek, gőzmalomnak, villanytelepeknek.**

3083

Szállitunk kedvező áron, bérmentve minden vasutállomásra.

D. Koen, szénosztálya Mostar

Nemcsak érdekes megbizható

UJSÁGOT KAP

hanem

egy VADONATUJ AUTÓT vagy TRAKTORT

IS NYERHET

ha május 1-től kezdve félévre előfizet a BÁCSMEGYEI NAPLÓ-ra

Előfizetési ár félévre 270 dinár

Azok, akik nem előfizetők, hanem naponta olvassák a lapot, szintén részt vesznek a sorsolásban, ha április 1-től minden megjelent szám cimoldalát beküldik a kiadóhivatalba.

Cipőüzletemet áthelyeztem Karadorđev trg 5 szám alá (Németyi füszerüzlet mellett) JOSIP HEISLER, volt Del-Ka

KORZÓ MOZI ✻ LIFKA MOZI

Csütörtöktől — vasárnapig
Szezonzáró BUCSELŐADÁS
keretében szinre kerül
Zenekari kisérettel
A válóperes gyermek
Elegáns filmattrakció 6 felvonásban főszereplő a legkisebb filmprimadonna
BABY PEGGY
az American Film attrakciója

Csütörtöktől — vasárnapig
Kairo, Alexandria, Luxor, Thebe és Memphis látható a legujabb
Tutenkhamen filmen!
Farao bosszuja
Eredeti Egyiptomi felvételek alapján készült pazar rendezésü látványos filmjáték mely méreteiben hasonlit a
Rabszolga királynő
c. filmhez
Nagy zenekari kisérettel

HÁZASSÁG

Házasságokat előkelő, uri, vagyonos körökben diszkréten közvetit Faragó irodája Budapest, Népszinház-utca 16. Cégjelzéstelen levelezés. Díjtalan felvilágositás. 3803

12—13 éves árvaleányt férjhezmenésig örökbe fogadnék. Kelengyét biztositok. Ipartestületi vendéglős, Bačko-Petrovoselo 3962

Jugoszláviában tároló uj és használt lisztes és korpás zsákok előnyös áron eladók. Cim: Bega hirdető és közvetitő V.-Becskerek, a főpostával szemben 3975

LEVELEZÉS

Két urileány szórakozás céljából levelezne kizárólag intelligens fiukkal. Leveleket Nagy Ilus névre postrestante. 3976

»Architekt«. Levele van a kiadóban.

Trgovačko-Industrijska Banka
Beograd, Karađorđeva 63.
fűrésztelepe Makiš
raktáron tart nagymennyiségü
borovifenyőt
Eladás csak vagononként
Árak rendkivül olcsók.

FOGLALKOZÁS

Irni számolni tudó kocsis azonnal felvétetik. Johanna szikvizgyár. Párhuzamosut 225. 3924

Elsőrendü kaszni munkás bognársegéd kerestetik. Üveges Antal kovács, Bačka-Topola. 3839

DIÓ
maróni, datolya, mazsola, husosfüge, kókuszdió, vöröshagyma stb. kapható
KISS ISTVÁN
barátok templomával szemben 3782

Vidéki iparvállalat keres azonnali belépésre utazót magas jutalékkal paprikaszakmában. Cim a kiadóban. 3988

Egy megbizható szakképzett soffőr felvétetik, aki esetleg garanciát is tudna nyujtani. Cim a kiadóban. 3990

Állandó utazót keresek magánfelek látogatására jutalékos alapon damasztrendelések felvételére, ki a német és a szerb nyelvet biria. Női reflektáns szintén pályázhat. Biztos egzisztencia. Tabó József műszövő Bezdán. 3841

Kérjenek ajánlatot és vegyenek
Mc. Cormick, Fordson és Körting
traktorokat
1, 2, 3, 4, 5 vasu ekével
MÁV gépgyári golyos, csapágyas
cséplőgépeket
Mc. Cormick 1½, 3 és 6 lóerős
petróleummotort
Szabadalmazott
Dorn törekrostákat
aratógépeket, manillát, pótrészeket
Eberhardt-féle
ulmi ekéket
Debreceni gépgyári gazdasági gépet, vetőgépet
Magánjáró átalakításhoz öntvényeket
Schumacher Rezső
Stari Bečej 2058

Rövidáruangrósüzlet következő alkalmazottakat keres: Irodista könyvelésben, levelezésben jártas, gyorsirást tudók, a német nyelvet irásban és szóban jártasak előnyben. — A szakmában perfekt segéd, ki mint helyi ügynök is megfelelne. Csakis olyanok ajánlkozzanak, akik ilyen minőségben már működtek. — Kifutófiuk felvétetnek. 3991

Szabók és kereskedők figyelmébe!
Ruhaszöveteket
kelmét és szabókellékeket legolcsóbban árusit
ZSAN. M. PINTO
Beograd, Kraljev trg 9 (a községháza mellett) 3536

Gabonatisztviselő-könyvelő, feltétlenül megbizható, több évi gyakorlattal és szaktudással, junius 1-re állást keres. — Levelek Staribečei, postafiók 22 küldendők. 3844

Kifutófiukat azonnali belépésre felveszünk. Mediunarodni Novinski Zavod, Vojnovićeva ulica 7. 3928

Borbély-segéd, csak jó munkás, teljes ellátással felvétetik. Michels János, V.-Kikinda. Városi szálloda épület. 3961

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk Kérdezősködésekhez válaszbélyeg melléklendő.

Erdőőr. 24 éves, megfelelő szakiskolai képzettséggel állást keres. A méhészet, a vadállomány, valamint a manipulációban kellő gyakorlattal bir, beszélem a szerb nyelven kivül a német, román és magyar nyelveket. Ajánlatokat kérek »Cserlevél« jeligére a kiadóba. 3881

Irodakisasszony némi gyakorlattal felvétetik. Szerb nyelvet birók előnyben. Medianski i drug, Subotica

KÉKKŐ és RAFFIA
a legolcsóbb napi áron
Kereskedőknek előnyárak
Sugár Manónál
Subotica

Irodistanő többévi gyakorlattal, perfekt kettős-könyvelőnő, gépiróno, horvát és német nyelvtudással keres megfelelő alkalmazást. Szives ajánlatot »Irodistanő« jeligére a kiadóba kér. 3977

Jómegjelenésü elárusitókisasszony felvétetik rögtöni belépésre. Brummer Gyula cukorkaüzlet. 3981

Könyvelői állást elvállal gyakorlott irodista, magyar és szerb nyelvismerettel. — Megkereséseket »Szerény« jeligére kér. 4002

Gyári képviseletet vállalok lerakattal együtt rövid- és norinbergi áruból. Felvilágositással szolgál Vig Lajos fögimn. tanár, Senta. 3853

Kereskedelmileg képzett, gabonaszakmában is teljesen jártas, nős fiatalember gőzmalomba vagy gabonakereskedésbe mint átvevő gazdaságba mint ispán is, alkalmazást keres, hol lakást természetben kapna. Szives megkeresést kér »Lehetőleg malomba« jeligére a kiadóba. 3989

KÖLNI VIZ
kiméríve a legfinomabb
Kummerkrammer-nél
Vidékre is küld!

Munkásnők jó fizetéssel folyvétetnek állandó, könnyü és tiszta munkára. Nyitrav i drug kemotcipőüzeme. 3970

AKI
PARKETTÁZTATNI AKAR
forduljon
HERMANN RUDOLF
asztalos mesterhez PETROVAC (Bačka) aki minden e szakmába vágó munkát a legolcsóbban és szakszerűen készit el.
KÉRJEN AJÁNLATOT!

RAFFIA I-a
RÉZGÁLIC
KOCSIKENŐCS
valamint
a füszer és festékáruk legolcsóbbak
Rieger és Piukovichnál
Subotica

NEUES PESTER JOURNAL
Probeabonnement für einen Monat — 40 Dinar
Abonnement vierteljährlich — — — 240 Dinar
Beliebtetste Tageszeitung der kommerziellen Kreise. Bedeutendste politische und wirtschaftliche Tageszeitung Ungarns. Raschester Nachrichtendienst, massgebende Stellung auf politischen, wirtschaftlichen und literarischen Gebiete.
PROBENUMMER GRATIS und FRANCO
Generalvertreter für Jugoslavien „LITERARIA“ Mavro Heimann Subotica, Jelasićeva ulica 1.

MÉSZKŐ
TISZTA MÁRVÁNY
vakitó fehér, könnyü, nagyon kiadós.
Feltétlenül jobb mint a beremendi vagy harsányi kő. Szállitás prompt, bérmentve minden állomásra.
D. Koen, mészkőbánya Mostar

ELADÓ MALOMBERENDEZÉS
1 Seck darahenger No. 8. vasszekrény kettősszék uj — 1 Seck őrlőhenger No. 8. vasszekrény uj — 1 Reform daratisztitó keveset használt — 1 Ganz-darahenger No. 17, egyszerü, használt — 1 kójárat 42 komplett — 1 komplett koplató Seck-hámozógéppel, uj — 1 lisztkeverőgép fél vagonra — 9 darab cilinder — 11 drb felvonó — 1 vizikerek vasból — 1 viziturbina sistem Pohl Szombathely teljesen uj, 20 HP még beépitetlen.
Csak személyesen tárgyalok.
VIZIMALOM LUĆ (BARANYA)

Idősebb önálló órássegéd jó fizetéssel felvétetik. — Markovits Ferenc ékszerész Sombor. 3560

Idősebb kereskedősegéd mielőbbi belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 4007

VÉTEL-ELADÁS

Eladó Alibunáron egy jóforgalmu — 100 HP Diesel nyersolajmotorral ellátott — 10 járatu malomnak felerésze. Üzemben bármikor megtekinthető. Érdeklődni özv. Hoffmann Józsefné, Karlsdorf, Bánát

Jókarban levő bútorok, matracok, tükrök, ágynemük és különféle háztartási cikkek olcsó áron eladók. Topnicka ulica 6.

Jómenetelü pékség (2 kemencével) házzal együtt Suboticán eladó. Cim a kiadóban. 3847

Önkéntes árverésen majus 10-én eladom 8 HP cséplőgarniturámat, egy 20 HP erősségü motor és egyéb gépeket valamint alkatrészeket. Özv. Mirics Bojana Kralja Alexand. 48. Val.-Kikinda. 3984

Alkalmi vétel. Cséplőgarnitura, kazan 10-es, Nicholson, a cséplő Magyar Állami, 10-es, eladó. Megtekinthető Nagy János füszerkereskedőnél, Sentán. 3902

Eladó 912-beli kéthengeres Máv-gyári magánjáró hozzávaló golyós cséplővel, esetleg külön is. Huber, Oslobodjenje ul. 60. br. 3566

40 év óta fennálló jóforgalmu füszerüzlet elsőrendü berendezéssel, betegség miatt sürgősen eladó. Bővebbet Sienkievićeva (Gróci) ul. 11 vagy a tulajdonosnál: Bačkogradište, Fő utca 305. 3845

Eladó 12 HP svédgyártmányu magánjáró nyersolajmotor: Első Magyar Gazdasági 6 HP cséplőszekrénnyel: 4 HP Küneczéplőszekrény: 8—10 HP kocsira szerelt benzinmotor: 6—8 HP Ganz szivógázmotor: kétlyukas morzsoló 1½ HP nyersolajmotorral: járgány. Momirov, Banatski-Dvor. 3935

1909-es, jó állapotban levő, 2½ HP Hofherr és Schrantz gőzgép cséplővel jutányosan eladó. Kenderesi Béla, Mardán. 3909

Magános 14-es szivógázmotor, Kolmi-féle, huzatos, jutányos áron eladó. Kovács Pál, Stara-Kanjiža.

Eladó 24+28 HP szivógáz, gyári magánjáró öt-éves Hajn. 8-as cséplővel, 10 éves, hozzá 2 pár 42 colos malomkő. Ugyanott Ford-autó is eladó. Mudrinski és fiai, gépműhely, Srbobran. 3983

Kaptárak, pörgető, méhészeti fölszerelés olcsón eladó. Jukićeva (Katona) ulica 29. 3971

Ebédlőasztalok székekkel, 1 kredenc márványlappal, 1 toalett-tükör márványnyal, 2 zöld ruhaszekrény eladó. I. Jukićeva ul. 37. 3848

Cipész-műhelyberendezés és teljes szerszámkészlet egy balkaros varrógéppel, betegség miatt azonnal eladó. Id. Horvát Ferenc, Staramoravica, a posta mellett. 3979

KÜLÖNFÉLE

Bútorozott szoba különbejárattal, előszobával, kiadó. Cim a kiadóban. 3901

Palicson 2—3 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló éves lakás azonnalra kerestetik. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbit. 3965

Láb- kéz- és hónaljizzadásnál egyedüli biztos szer a Reform kenőcs és hintőpor. Hasonló nevü utánzásoktól óvakodni kell. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában dobozonként Din. 8.— árban — ahol nincsen, a készitőnél: Blum (Illés) gyógytár, Subotica, a főpostánál. 3590

Szépen bútorozott szoba szép helyen, verandával, Palicson, egy-két személynek szezonra kiadó. Cim a kiadóban. 3969

Bútorozott szoba külön konyhával május 15-re kiadó. Tolstojeva ulica 10. 3964

Farkaskutvát. 2 éveset, ritka szép példány, vizi vadászatra trenirozott, elcserélnék két fiatal pincsikutyára. Cim a kiadóban. 3968

Kiadó egy szoba előszobával bútorozva vagy bútorozatlanul a belváros közepén. Cim a kiadóban. 3999

Gummibélyegzőt bármilyen nyelven készit Molnár József Subotica, Prankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Bútorozott szoba kiadó. VIII., Jagodinska ulica 10 3895

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. körforgógépén Subotiban.